

Upravišтво: Ljubljana, Knafeljeva
ulica 5. — Telefon št. 8122, 8123,
8124, 8125, 8126.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

Ponedeljska izdaja „Jutro“ izhaja vsak
ponedeljek zjutraj — Naroda se
posebej in velja po pošti prejo-
mana 4 Din, po raznašalcih de-
stavljena 5 Din mesečno.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafeljeva ulica 5. Telefon
št. 8122, 8123, 8124, 8125 in 8126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2562).
Celje: Kocenova ul. 3. Telefon št. 190.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

NOVA UREDITEV NEMŠKIH PLAČIL

Ugoden potek francosko-nemških pogajanj — Proučitev nemškega finančnega položaja na najširši podlagi

Pariz, 15. novembra. d. Francosko-nemška pogajanja so došla v odločilno stanje. Nemški poslanik Hösche in francoski finančni minister Flandin sta na svojem sestanku razpravljala podrobno o naglih posvetovalnega odbora, ki ga določa Youngov načrt za proučitev nemške plačilne zmogljivosti glede na reparacije kakor tudi o posebnem odboru ekspertov, ki naj bi preučili vprašanje nemških kratkoročnih kreditov.

po vrednosti izvoz Zedinjenih držav. Ker je nemška vlada pristala na francoski stališče glede na vprašanje pristojnosti posvetovalnega odbora, smatrajo v Parizu, da bo ta odbor v najkrajšem času sklican v Basel. Zato pričakujejo v Parizu, da bo nemška vlada že te dni izdelala besedilo note, ki jo bo poslala banki za mednarodna plačila in v kateri bo na podlagi čl. 119 Youngovega načrta zahtevala sklicanje posvetovalnega odbora.

nobenemu primeru ne more pristati. O tej stvari bodo sklepali te dni in bodo sklepi v glavnem odvisni od razgovorov s podtajnikom v nemškem zunanjem ministrtvu Billovom, ki je že dospel v Pariz, da se ob enem udeleži tudi razprav sveta Društva narodov o mandžurskem sporu.

Sestanek narodnih poslancev iz dravske banovine

Polnoštevna udeležba — Stvarna razprava o smernicah bodočega dela — Na grobovih dr. Kreka in dr. Žerjave

Ljubljana, 15. novembra. Gg. ministra dr. Albert Kramer in Ivan Pucej sta povabila za danes na sestanek v Ljubljano vse narodne poslance, ki so bili v nedeljo izvoljeni v dravski banovini. Odziv je bil polnoštevilčen, ker so se razen dveh, nujno zadržanih, zbrali vsi gg. poslanci. Nekateri so prispeli v Ljubljano že snoci in so se udeležili manifestacijske večera v Zvezdi, ostali pa so prispeli danes zjutraj.

Franc Pahernik, Lovro Petovar, Ivan Prekorssek, Rasto Pustoslavšek, dr. Stane Rape, Vekoslav Spindler, Ivan Urek in Jakob Zemljič. Svojo odsotnost sta opravičila poslanca dr. Ljudevit Pivko, kateremu se je danes poročila hčerka, in dr. Bogumil Vošnjak, ki se nahaja v inozemstvu.

Ob 9. dopolne stala opravila oba gg. poslancina duhovnika Janko Barle in Alojz Pavlič v šentjakiški cerkvi mašo, ki so ji prisostvovali tudi vsi drugi poslanci. Služba božja je bila zaključena z državno himno.

Po končani maši so poslanci odšli na ljubljanski magistrat, kjer se je v zborovalni dvorani ob 10. začela konferenca. Navzoči so bili poslanci gg. Janko Barle, Josip Benko, Anton Cerer, Alojz Dermelj, Karol Gajšek, Anton Hajdinjak, Albin Koman, Anton Krejčič, Anton Klinc, Daniel Makar, Milan Mrovčič, Ivan Mohorič, Alojz Pavlič, inž.

Poglabitev poljsko-jugoslovenskih odnošajev

Glavna skupščina Jugoslovensko-poljske lige v Beogradu — Zahvala poljskega poslanika — Vaznost slovanske solidarnosti

Beograd, 15. novembra. Ob udeležbi najodličnejših predstavnikov našega kulturnega in gospodarskega življenja se je vršila danes v veliki dvorani nove beogradske univerze letna glavna skupščina Jugoslovensko-poljske lige. Skupščini je prisostvoval tudi poljski poslanik na našem dvoru dr. Günter-Schwarzburg. Po otvoritvenem govoru predsednika lige univ. prof. dr. Dragoljuba Arandjelovića je dr. Milorad Janović obširno očrtal razvoj poljsko-jugoslovenskih odnošajev in poudaril glavne smernice njihovega delovanja. V lepem govoru je nato poljski poslanik izrazil

zahvalo za simpatije, ki jih ob vsaki priliki izkazuje Jugoslavija do Poljske ter podčrtal važnost slovanske solidarnosti za razvoj slovanskih držav spričo sodobne mednarodne politike in naraščajočih mednarodnih gospodarskih in političnih težkoč. Zborovalci so sprejeli njegov govor z velikim odobravanjem. Skupščina je nato podrobno razpravljala o delu lige ter sklenila, da se dosedanje delo poglobi in razširi na vsa država. Temu primerno je bila tudi odobrena izprememba pravil. Za predsednika je bil zopet izvoljen univ. prof. dr. Dragoljub Arandjelović.

Vojna na Daljnem vzhodu

Japonska ofenziva proti kitajskim postojankam — Obojestranske obtožbe pred Društvom narodov

London, 15. novembra. d. Iz Pekina poročajo, da se južno od vzhodno kitajske železnice vrše v bližini Angančija hudi boji. Japonske note, ki imajo značaj ultimata, so bržkone imele samo namen, da pridobijo japonsko armadno vodstvo na času za priteznevit ojačenj. Ko so ta ojačenja dospela, so japonske čete pričele bombardirati kitajske postojanke, naka so sledili energični napadi pehote. Kljub temu dosedanj japonski uspehi niso znani ter japonske čete se niso zavezale Angančij, ker je general Ma za sedaj še dobro preskrbljen z municijo iz arzenala v Čenkarju. Vsekakor je za general Ma, ki ga ogroža Japoncem naklonjeni kitajski general Canghaipeng, nujno naprositi kitajsko vlado, naj takoj posreduje pri svetu Irushva narodov, da se po možnosti prepreči nadaljnji napadi Japoncev. Na drugi strani zatrjujejo japonske vesti, da so bili napadi povzročeni od vitajske strani. Oficije jedno potrjujejo v Pekingu, da je prispele bivši kitajski cesar Hsuantung v Mukden, kjer se je baže že danes proglasil za cesarja neodvisne Mandžurije.

Zeneva, 15. novembra. d. Japonska vlada je opozorila Društvo narodov na nujno brzojavko, da so se pri Angančiju in Tao nanu zbrale močne kitajske čete, ki so skušale z desetkratno premočjo obkoliti japonske čete. Ker so predstraže obeh armad oddaljene med seboj le 4 do 8 km, obstaja velika nevarnost za japonske čete. Kitajska vlada je Društvo narodov sporočila japonski ultimatum zaradi dogodkov v Tientsinu ter izjavila, da se morejo izvršiti te vrste vsak trenutek izpremeniti v sovražnost in da je pričakovati japonske vojne akcije proti kitajski osrednji vlad. Zato je potrebno, da svet Društva narodov takoj posreduje in opo laže brez zaluče vanja oficerje inozemskih čet v Tientsinu kot nevtralne opazovalce, da preprečijo napade od japonske strani.

Važne izpremembe v sovjetski vladi

Stalin bi rad pridobil za sodelovanje inteligenco, ki so jo doslej komunisti dosledno vrgnjalj

Moskva, 15. novembra. d. Napovedujejo, da se bo v kratkem uveljavila v važnim izpremembam v sovjetski vladi nova ruska politika, s katero bo pridobil Stalin zase strokovnjake in rusko inteligenco ter tako napraviti konec sporu v komunistični stranki zaradi političnih sme nika Baje bo postal komisar za pošto in brzojav Znovve, bivši vođa komunistične internacionalne, ki je izgubil svoje mesto kot pristaa Trockija Rikov naj bi postal predsednik vrhovnega gospodarskega sveta. Ordženikidze, ki je predsednik vrhovnega

Otvoritev rumunskega parlamenta

Kraljeva poslanica napoveduje važne gospodarske reforme ter naglašja miroljubnost Rumunije

Bukarešta, 15. nov. g. Danes je bilo otvorjeno redno zasedanje parlamenta. Ministrski predsednik Jorga je zbranim poslancem in senatorjem prečital tastorčno pismo kralja, ki izraža najprej željo, da bi vlada v njenem prizadevanju na gospodarskem polju podpirale vse politične stranke. Kakor vse druge od povojne gospodarske krize prizadete države mora tudi Rumunija apelirati na poštrevovalnost svojih državljanov. Vlada bo predložila poročun, v katerem bodo izdatki za vzdrževanje državnega aparata znižani na najmanjšo mero. Da se izboljša položaj onih, ki so zaradi sedanjih razmer najbolj trpeli, bo predložen zakon, načrt za konvertiranje poljedelskih dolgov. Nadalje je nameravana

ustanovitev amortizacijske blagajne in se bodo izdajale industrijske obligacije za olajšanje bremen veleindustrije. Spomenica opozarja na položaj poljedelstva ter napoveduje zakonski načrt o racionalizaciji produkcije, s katerim se bo produkcija prilagodila zahtevam na svetovnem trgu. Nadalje se najjavljajo zakonski načrti glede pouka, lokalnih uprav, poenostavitvenja socialne zakonodaje, sodnih organizacij itd. Spomenica pravi, da se bo zunanja politika tudi v bodoče vodila po načelih, ki so bila v preteklosti merodajna za postopanje vlade in ki so označena po svojih tesnih odnošajih do prijateljskih in zavezniških držav, kakor tudi po želji, živeti v vsemi bližnjimi ali oddaljenimi narodi v soglasju, da se na podlagi obstoječih razmer utrdi mir, ki ga potrebuje vse svet. Zbornica in senat bosta jutri volila svoje predsedstvo.

Socialistična groznja Brüningu

Darmstadt, 15. novembra. Na zborovanju volilcev socialdemokratske stranke je izjavil poslanec Breitscheid, da poziva njegova stranka državno vlado in državne vlade, naj napravijo konec terorju narodno-socialistične stranke, ker bi bil socialni demokrati drugače prisiljeni opustiti svojo doseadanjo politično lojalnost, na pram osrednji vladi. Socialni demokrati pričakujejo odgovor, ali hoče vlada sprejeti boj proti fašizmu ali pa se povrne narodnemu socializmu Dr. Breitscheid je izjavil, da bodo v zadnjem primeru socialni demokrati stoptli v zvezo s komunistično stranko, ki je ostanila s svojim sklepom, da je treba napraviti konec terorju posameznih političnih skupin, veliko oviro med oboema strankama. Zato bodo tudi socialni demokrati v Prusiji nastopili proti morebitni nameri, da se prepove komunistična stranka.

Neuspeh indijske konference

London, 15. novembra. d. Macdonald je v petek predlagal voditeljem indijskih strank, naj mu poverijo razsodništvo v manjšinskem vprašanju, da se prepričajo negativnem uspehu konference pri okrogli mizi. Dočim so se indski liberalci in mohamedanci izjavili pripravljene, da sprejmejo ta predlog, ga je Gandhij odklonil. Gandhij bo odpotoval iz Londona že 21. t. m. ter bo po posetu v Švicli odpotoval nazaj v Indijo iz Genève.

Včeraj so se še ves dan vršili poizkusi da bi se omogočil kakor toliko ugoden zaključek indiske konference. Zastopniki Indov so se posvetovali ves dan in opolnite je imel Gandhij razgovore z bivšim indijskim podkraljem lordom Irwinom. Popoldne se je vršila konference zastopnikov Indov in mohamedancev, vendar pa se ni znalo, če je bil dosežen kak pozitiven uspeh.

Dva rumunska pisatelja aretirana zaradi falzifikacij

Bukarešta, 15. novembra. g. Poliočja je aretirala dva pisatelja, ki sta raznim osebam prodajala za visoko oskudno popolnoma brezpomembne doktorske in inženjerske diplome. Aretirana sta 37letni pisatelj Karl Hütter in 46letni pisatelj Non Poworilles.

Fakulteta za mirovna vprašanja v Lyonu

Lyon, 15. nov. g. Včeraj je bila v avli pravne fakultete lyonске univerze svečana otvoritev nove fakultete za mirovna vprašanja. Slavnostni govor je imel bivši ministriški predsednik in lyonski župan Herriot

Znižanje ministrskih plač v ČSR

Praga, 15. novembra. g. Predsednik Masaryk je predložil vladi predlog za znižanje svojih prejemkov. Njegovi prejemki, ki znašajo sedaj en milijon Kč letno, naj bi se znižali za 20 odstotkov. Nameravano je tudi 3 do 10 odstotno znižanje ministrskih plač. Ministrski predsednik je do sedaj imel 160.000, zunanji minister 150.000, vsi ostali ministri pa 100.000 Kč poleg deset kot poslanci, ki znašajo 60.000 Kč letno, odnosno poleg svojih uradniških plač.

Najdba dragocenih relikvij

Atene, 15. nov. Grški menih je v nekem na pol razdrtem samostanu v bližini Trapezunta našel mnogo relikvij izredne vrednosti. Te relikvije so grški menih zakopal v prvem stoletju po Kristovem rojstvu.

Lilian Harvey
kot sladko dunajsko dekle v razkošni
Ufni opereti
Kongres pleše
JUTRI PREMIERA!

Hooverov načrt za sanacijo ameriškega narodnega gospodarstva

Kongresu bo predlagal ustanovitev posebnih hipotekarnih bank, ki bi razpolagale z milijardnimi krediti

Washington, 15. novembra. g. Predsednik Hoover napoveduje novo veliko-potepno akcijo za sanacijo ameriškega narodnega gospodarstva. Hoover namerava predložiti kongresu načrt za ustanovitev 12 hipotekarnih bank, ki naj bi bile organizirane po vzorcu ameriških zveznih rezervnih bank. Zavodi bi bili pooblašeni izdajati dolga in kratkoročne kredite do dvanajstkratne višine lastne osnovne glavnice, ki bi znašala

od 5 do 30 milijonov dolarjev. S tem bi bila ustvarjena kreditna rezerva nad 2 milijardi dolarjev, iz katere bi se dajala posojila za naselitev, ki pa za posamezne primere ne bi smela biti višja od 15 tisoč dolarjev. Te hipotekarne banke bi nadzirala posebna hipotekarna centrala. Običajnih bančnih poslov ti zavodi ne bi vršili, temveč bi se omejili samo na rediskontiranje hipotekarnih kreditov.

Velika monarhistična zarota v Španiji

V zaroto so zapleteni aristokratski krogi in višji oficirji — Številne aretacije — Vznemirjenje v vladnih krogih

Madrid, 15. novembra. g. Kakor vse kaže, je monarhistična zarota, ki so jo razkrili pred nekaj dnevi, mnogo bolj razširjena kot se je sprva domnevalo. Tekom večerajšnjega dneva so prišli številne častniki in člani španske visoke aristokracije. Imen aretirancev zanekrat še niso objavili. Grof Romanones, edini izvoljeni monarhistični poslanec, je izjavil, da bo v četrtek na seji zakonodajne skupščine prevzel obrambo pregonane kralja Alfonza.

rote je izzvalo v vladnih krogih veliko vznemirjenje, ker je že dosedanja preiskava pokazala, da ne gre samo za osamljeno akcijo, marveč da obstoja velikopotezen načrt, ki ga podpirajo zlasti tudi cerkveni krogi. Monarhistični krogi so izkoristili nezadovoljstvo, ki vlada v nekaterih krogih proti sedanemu režimu in so imeli pri tem velik uspeh. Zarota je bila odkrita le slučajno in bi v nasprotnem primeru lahko izzvala velike nemire in nova krvopreližja. Monarhisti so nameravali izvršiti nameravani udar v začetku decembra.

Madrid, 15. novembra. d. Aretiranih je bilo več civilnih in vojaških osebnosti, med njimi dva višja oficirja v Valenciji in 6 oseb v Madridu, o katerih trdijo, da so bili v zvezi z zaroto za obnovo monarhije v Španiji. Odkritje za-

rotne je izzvalo v vladnih krogih veliko vznemirjenje, ker je že dosedanja preiskava pokazala, da ne gre samo za osamljeno akcijo, marveč da obstoja velikopotezen načrt, ki ga podpirajo zlasti tudi cerkveni krogi. Monarhistični krogi so izkoristili nezadovoljstvo, ki vlada v nekaterih krogih proti sedanemu režimu in so imeli pri tem velik uspeh. Zarota je bila odkrita le slučajno in bi v nasprotnem primeru lahko izzvala velike nemire in nova krvopreližja. Monarhisti so nameravali izvršiti nameravani udar v začetku decembra. Vlada je sedaj izdala zelo stroge ukrepe in je odločena, vsak pokret proti republikli z vso strogostjo v kati zatreti.

Zaščita angleške produkcije

London, 15. nov. s. Vlada se je včeraj bavila z osnutkom, ki bo prihodnji teden predložen parlamentu zaradi zaščite angleške industrije in poljedelstva. Kakor se zatrjuje, bo določena za mnoge vrste inozemskega blaga carina do sto odstotkov vrednosti. Razen tega se bo pričela v kratkem živahna propaganda za uvedbo ravnotežja v angleški trgovinski bilanci. Pod vodstvom Macdonalda bo v kinematografih, gledališčih in časopisju uprizorjena živahna propaganda za angleško industrijo in proti uvozu inozemskega blaga.

Grandiji pripravljajo v Ameriki demonstracije

Washington, 15. novembra. g. Jutrišnjega prihoda italijanskega zunanje-ga ministra Grandija, čigar potovanje se je zaradi hudih viharjev nekoliko zakasnilo, se opaža na uradnih mestih gotovo vznemirjenje zaradi eventuelnih protifašističnih demonstracij. Protifašistične organizacije v New Yorku, Bostonu, Philadelphiji, Baltimore in Washingtonu nameravajo prihodnji petek prirediti velike protestne manifestacije proti posetu ministra

Svečana proslava sanacije Sokolskega doma na Taboru

Prisrčna zahvala bratom Čehom, Mestni hranilnici ljubljanski in drugim dobrotnikom Tabora — Uspela akademija

Ljubljana, 15. nov.

Ponosni sokolski Tabor je bil danes pozorišče veselo gododga. Na skromen, a vendar svečan način je proslavil srečen zaključek glavne sanacijske etape Sokolskega doma na Taboru, in se je na manifestativen način oddolžil vsem, ki so pomagali Sokolu I pri sanaciji doma. V glavnem je bila to zahvalna proslava dvema največjima dobrotnikom

Sokola: bratski ČOS, ki je z velikodušnim brezobzornim posojilom rešila Tabor, in pa Mestni hranilnici ljubljanski, ki je z odpisom dolga omogočila sanacijo.

Slavnostna odborova seja se je vršila ob 11. dopoldne na Taboru, kamor so začeli kmalu po 10. prihajati najodličnejši predstavniki naše javnosti in se zbirati člani in prijatelji Sokola I in Sokolstva sploh. Med drugimi so se udeležili proslave g. ban dr. Marušič, župan g. dr. Dinko Puc, češkoslovaški konzul g. inž. Sevčik s podkonzulom g. Cihelko, francoski konzul g. Neuville, železniški direktor g. dr. Borko, prvi podstarosta SKJ br. Gangl, prosvetar Saveza SKJ br. dr. Belačič iz Novega Sada, člani uprave Mestne hranilnice, hranilnični ravnatelj g. dr. Cerne, bivši predsednik g. dr. Gregorič, starosta ljubljanske župe br. dr. Pipenbaher, starosta Sokola Ljubljane br. Kajzelj, podstarosta Sokola II br. Milko Kraperž, starosta Sokola III br. Šaplja, starosta Sokola IV br. Zebal, predstavniki različnih drugih sokolskih društev, bivši starosta Sokola I br. dr. Pestotnik, direktor Pokojniškega zavoda g. dr. Sagadin, savezna načelnica s. Skalarjeva, zastopnik kranjske sokolske župe br. Špicar, občinski odborniki ljubljanski gg. Ludvik, Dachs, Cotar in različni drugi predstavniki naše javnosti.

Občinstvo je do zadnjega kotička napolnilo dvorano. Na odru sta se okrog dolge mize zbrali obe upravi, in sicer uprava za zgradbo Sokolskega doma na Taboru in uprava Sokola I s starostom br. inž. Bevcem na čelu. Na eni strani odra je stal zastavošina z društvenim praporom, na drugi naraščajnik z naraščajskim praporom. Balkon nad odrom je bil slavnostno okrašen; na sredi je visela velika preproga z državnim grbom, na eni strani je visela jugoslovenska, na drugi pa češkoslovaška državna trobojnica. Na balkonu samem se je postirala godba Sokola I pod vodstvom br. Veriia Švajgerja.

Slavnost je otvorila godba, ki je živahno zaigrala sokolsko koračnico. Takoj nato je povzel besedo

starosta br. inž. Lado Bevc.

Starosta je najprej pozdravil vse odlične predstavnike in zastopnike, nato je pa izjavil:

»Spoštovani gostje in prijatelji, dragi bratje in sestre, naraščaj in deca! Uprava Sokola I se prisrčno zahvaljuje vsem, ki ste nas počastili in ki s svojo prisotnostjo povečujete današnje proslave. Moralne dobrine, ki jih je v venci narodnega predpuka vpletla dvatisočletna taborska družina v svojem četrtstoletnem življenjskem delovanju, so v pravkar preteklih letih prišle v nevarnost, da ostanejo le še tradicije brez nadaljevanja.

Sokot I in vsi njegovi prijatelji so s strahom opazovali materialno krizo, katere neugodni izid bi bil pomenil za društvo izgubo lastnega doma, pomosnega Tabora, zgrajenega s tolikšno ljubeznijo in s tolikšnimi žrtvami vseh, ki so se zbrali v naši družini. Izguba doma bi pomenila izgubo vsega društvenega premoženja. Sokol I bi po taki materialni izgubi utrpel nedogledno moralno škodo, ki bi zatrla vsak nadaljnji razmah društvenega delovanja.

Društvena uprava je bila v času dolgotrajne materialne krize vedno na straži, da z vsemi razpoložljivimi možnostmi odvrne nevarnost in najde izhod, da se reši narodu, kar je narodovega, da se bo potem moglo dati in dajati narodu, državi in Jugoslaviji, kar je njihovega. Na dlani je interes, ki ga je imela vsa javnost, da ohrani dvatisočletni taborski družini torišče, kjer bo nadaljevala svoje poslanstvo. V današnjih časih, ko prevladuje v javnem življenju gospodarsko merilo, ne bo odveč, ako postavim vprašanje, ali gospodarski napredek in odvisen v prvi meri od narodnega zdravja in moralne povzdigje naroda. Zdravje, telesna in živčna moč in moralna vseh svojih pojavih solidnosti, volje, domoljubnosti, življenjske urejenosti in discipline služijo v svojih posledicah gospodarskemu razmahu. Vse to so pa naloge, ki jih vrši sokolstvo po svojem osnovnem Tyrševem geslu: V zdravem telesu zdrav duh! Društvena uprava je imela nalogo, da vse to poudari in analizira na odličnih mestih in ob pravem času. In uspelo je.

Uspeh, ki smo ga dosegli, je znak globokega zaupanja, ki ga Sokol I uživa pri vršenju svojega poslanstva. Tabor ni namenjen samo lastnemu društvu, v njem bo po materialni razbremenitvi zaplapolala luč, ki bo daleč naokrog razsvetljevala pot v lepo bodočnost naroda, s čimer bo uresničena široka misel, ki je vodila vse naše predobre brate in sestre, ki so nam s tolikšnim trudom, s požitovanjem in s toliko občudovanja vredno umnostjo ustvarili to mogočno in ponosno trdnjavo Sokolstva.

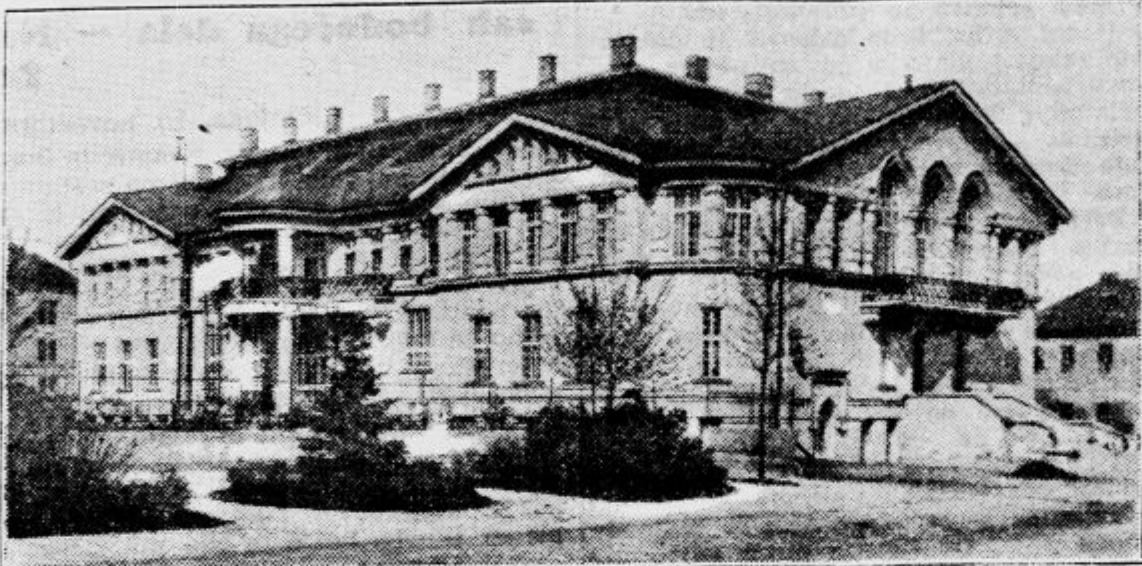
Uspeh so pa odločili javni činitelji in bratska podpora pripadnikov Sokolstva. Pri tem omenjam širokogradno naklonjenost kraljevske banske uprave dravske banovine v Ljubljani, ki je omogočila in odobrila velikodušno sklep Mestne hranilnice in mestne občine ljubljanske, naposled je bil pa uspeh odvisen od ČOS, ki je v izvajanju čistega sokolskega bratstva nudila svojo

odlično pomoč. Vsem tem činiteljem kakor tudi, vsem neimenovanim prijateljem smo posvetili današnji dan, da jim pokažemo neizmerno globino naše hvalečnosti, na kateri gradimo ljubebo, da bomo z vsemi svojimi silami delovali na tem, da bo Tabor skoro odprl svoja vrata vsemu Sokolstvu, da bo postal tabor sokolstva, tabor državne in narodne misli in napredka, studenec lepote in vrlin za ves naš narod.

Govor staroste je bil sprejet z viharnim odobravanjem, nato je pa povzel besedo član upravnega odbora br. Evgen Lovšin,

roka, podana v pomoč v največji nesreči je viden in trajen dokaz v resnici obstoječega sokolskega bratstva. (Živahno odobravanje.)

Globoka zahvala gre Mestni hranilnici za njene žrtve, za njeno razumevanje, zlasti pa vsem onim, da so glasovali v odboru za delni odpis obresti in za toleranco dela dolga. Govornik je nato navedel takratno upravo Mestne hranilnice, istotako je naštel poimence tudi vse tvrde, ki so popustile znatne zneske. Tem tveganjem ostane društvo še naprej moralen dolžnik. Vračalo

ki je vodil sanacijsko akcijo — od leta 1927, do današnjega srečnega zaključka. Govoril je

o poteku sanacije

in osvežil spomin na vse one dogodke in dejstva, ki so kot komponente dale zgodovinski rezultat uspešne sanacije Tabora. Govornik je iznesel nekatere reminiscence o akciji in delovanju za Tabor od l. 1919. do danes in je ta čas razdelil v dve dobi. Karakterizacija prve dobe od l. 1919. do junija 1927., ko je bil dom dograjen in otvorjen, je navdušeno delo in mladost, skoro nepremišljena hrabrost in riziko, od takrat do danes pa je hladno računanje, privatni gospodarski principi, sanacija. Vendar sanacija Tabora ne bi uspela, če ne bi bilo javnosti, ki je v izdatni meri priskočila na pomoč, če ne bi bilo zavednega, vztrajnega in energičnega članstva, zlasti pa ne, če bi ne priskočila na pomoč bratska ČOS, in naposled, če ne bi Mestna hranilnica odpisala dolga. Poudariti je pa tudi treba, da so privatni upniki znatno popustili na dolgu in se žrtvovali v korist Tabora.

Sokolski Tabor je veljal 7,529.000 Din,

od katere vsote je bilo ob začetku akciji za sanacijo Tabora neporavnanih 5,306.000 Din, in sicer pri Mestni hranilnici 3,108.000, pri dobaviteljih pa 2,198.000 Din. Z obravnanimi presežki, z darovi in materijali in denarju ter s popusti je društvo zbralo 2,223.000 Din. V tej vsoti sta že vpoštovana sklada br. Turka v znesku 516.000 Din in pokojnega br. Bončarja v znesku 150.000 Din. Brezobzorno posojilo ČOS znaša Din 1,156.000, odpis Mestne hranilnice ljubljanske 389.000 Din, in toleranca ostanika anuitet 1,180.000 Din, ki naj se krijejo v prihodnosti z morebitnimi darovi. Družba za upravo Tabora je zbrala 516.000 Din, a dobavitelji so popustili na svojih terjatvah 986.000 Din. Vse skupaj predstavljata vsoto 4,200.000 Din in če odštejemo to vsoto od začetnega, leta 1927. prevzete dolga v višini 5,306.000 Din, ostane še 1,100.000 Din. To je danes aktualni dolg pri Mestni hranilnici, čez 10 let pa se začne odplačevati dolg ČOS, ki je brezobzoren in odplačljiv v desetih enakih letnih obrokih, ko bo poravnani dolg Mestni hranilnici ljubljanski. Največje,

odlične važnosti pa je bila podpora akcija, ki jo je izvedla ČOS v Pragi med svojim članstvom. Na tisoče bratov je v različnih čeških in slovaških župah zbiralo prispevke za Tabor. Vse češke župe so prevzele 14.499 obveznic po 50 čeških kron, nekatere mnogo več kakor se je glasil predpis. Tako je na primer največja in najmanjša sokolska župa Podkarpatske Rusije zbrala 30 procentov več kakor ji je bilo predpisano od predsedstva ČOS. Ta podpora je bila naša svetla luč v globoki temi, naš steber in hrbtnica vse sanacije. Saj brez tega posojila ne bi bilo mogoče plačati preostalega dolga upnikov, ki bi bili primorani iskati varščin s Taboru nevarnimi sredstvi. Saj brez tega posojila tudi ne bi bilo onega poguma, one hrabrosti in onega skrajnega napora, ki je bil za rešitev Tabora potreben. Ta češkoslovaška bratska

jim bo to žalibog potrebno in nujno podporo na ta način, da ne bo nikdar zamolčalo njihove žrtve, da jih bo povsod pripočelo za vzgled ne samo razumnih gospodarjev, temveč tudi za vzgled sokolske požrtvovalnosti.

Tudi Jugoslovenski sokolski savez je odobril Taboru 200.000 Din podpore, ki jo je mogoč do danes samo deloma izvršiti.

Potem ko je sledila zahvala tudi Mestni občini ljubljanski, ki se je še leta 1919. odločila prodati Taboru več kot 6000 m² velike zemljišče in že takrat dokazala popolno razumevanje zvišene naloge sokolstva med narodom, je govornik zaključil svoja skoro trideset ure trajajoča gospodarska razmotrivanja takole:

»Bratje in sestre! Mi smo veliki moralni dolžniki celji naši javnosti. Ne samo mi, tudi poznejše sokolske generacije se bodo morale s pozitivnim delom oddolžiti za vse neštete doprinešene žrtve za naš dom. Oddolžili se bomo na ta način, da bodo naše plodna tla na Taboru vse velike ideje, ki so dajale in ki bodo še dajale rast in napredek našemurodu. Za temelj vsem pa naj služi jugoslovenska državna in slovenska kulturna misel. Tabor naj vzgaja dober in močan rod, da postanemo enakovredni in da še presežemo druge velike narode evropskega zapada. Zdravo!« (Dolgotrajno odobravanje.)

Na oder so potem prišli pod vodstvom br. dr. Mačka zastopniki telovadnice in sicer ena članica, ena naraščajka, en naraščajnik in eno dete v krojih. V znamenitem govoru je br. dr. Maček povdaril zaslugе vseh bratov, ki so v različnih odborih delali na sanaciji Tabora, posebej spominjajoč se sedanje staroste br. inž. Bevca. Telovadna družina jim vrača ljubezen za ljubezen in zvestobo za zvestobo. Starosta je ginen odgovoril z rekóm, ki je vklesan v spominsko ploščo nad vhodnimi vrati Tabora.

V imenu župe Ljubljane je nato čestital k uspešni sanaciji Tabora br. Kraperž, nato je pa znova povzel besedo starosta br. inž. Bevc, ki je poudarjal, da je slavnost zaključena, nakar je prečital napis obeh spominskih plošč, ki sta bili že poprej po načrtu arhitekta in univ. profesorja Vurnika vzdani na vsaki strani vhoda v sokolsko telovadnico. Obe plošči sta izklesani iz domačega podpeškega marmorja in na njih je izražena zahvala obema dobrotnikom Tabora, ČOS in Mestni hranilnici ljubljanski. Starosta je nato pozval prisotne, da vzkliknejo: Ni. Vel. kralju, čemur so se navzroč spontano odzvali, a godba je intonirala himno »Bože pravde«, ki so jo vsi prisotni poslušali stoisce. Nato se je vršilo vpisovanje v spominsko knjigo in s tem je bil program dopoldanske svečanosti izčrpan.

Zvečer ob 20. se je vršila

svečana akademija.

ki je vpravila v prostorni sokolski Tabor ogromno množico. Program je bil zelo pester. Na sporedu so bile glasbene in pevke točke. Vihar navdušenja je pa vzbudila točka »Jugoslavija«, simbolična telovadna scena po istoimenski glasbi prof. Janka Ravnika. Po sporedu se je vršila prav animirana zabava s plesom.

Nove poštna in brzojavna pristojbina

S 1. decembrom se uvedejo nove poštna in brzojavna pristojbina, za zavoje nad 5 kg pa s 1. marcem l. 1932

Beograd, 15. novembra. AA. Na podlagi čl. 3. zakona o pošti, brzojavu in telefonu je prometni minister v sporazumu s finančnim ministrom in s soglasjem predsednika ministrskega sve-a sklenil, da se spodaj navedene poštna in brzojavna pristojbina tako-le izpremenje:

I. V tuzemskem prometu

- 1.) Pisma, a) V lokalnem (krajnem) prometu do 20 gr Din, nad 20 gr kakor v medkrajnem prometu. b) V medkrajnem prometu do 20 gr Din, nad 20 do 50 gr Din, nad 50 do 250 gr Din, nad 250 do 500 gr Din, nad 500 do 1000 gr Din.

- 2.) Dopisnice, odprte, komad 75 par.

- 3.) Priporočena pošiljka. a) Pristojbina za priporočanje v lokalnem prometu Din 2. b) Pristojbina za priporočanje v medkrajnem prometu Din 3.

- 4.) Pisma z označeno vrednostjo. a) Po teži (kakor za priporočena pisma). b) Po vrednosti, doseđanje pristojbine.

- 5.) Zavoji (paketi). a) Po teži, do enega kg Din 3, nad 1 kg do 5 kg Din 8, nad 5 kg do 10 kg: prvi pas do 100 km 10 Din, drugi pas do 300 km 15 Din, tretji pas nad 300 km 20 Din. Nad 10 kg do 15 kg: prvi pas 15 Din, drugi pas 22 Din, tretji pas 36 Din. Nad 15 kg do 20 kg: prvi pas 30 Din, drugi pas 35 Din, tretji pas 40 Din. b) Po vrednosti: iste pristojbine

6. Nakaznice. a) Pristojbina za nakaznico znaša: do 50 Din 2 Din, do 100 Din 3 Din, do 200 Din 4 Din, do 500 Din 5 Din, do 1000 Din 6 Din, do 2000 Din 8 Din, do 3000 Din 9 Din, do 4000 Din 10 Din, do 5000 Din 12 Din. V tej pristojbini je vsebovana tudi pristojbina za izplačilo nakaznice na domu. b) Pristojbina za izplačilo na domu, ki se bo pobirala od prejemnika samo za nakaznice iz inozemstva in za čekovne nakaznice, znaša: do 50 Din 0.50 Din, do 100 Din 1 Din, do 500 Din 2 Din.

- 7.) Čekovne nakaznice. a) Do 500 Din 0.50 Din, nad 500 Din 1 Din.
- 8.) Odkupne pošiljke. Pristojbina za dostavo 1 Din.
- 9.) Poštni nalogi. Pristojbina za dostavo 2 Din.
- 10.) Naročnina za poštni predal. Za predal brez ključa mesečno 15 Din, s ključem 20 Din.
- 11.) Zaprte torbe. Mesečna pristojbina 15 Din.
- 12.) Obvestila o nenaročenih zavojih. Plača pošiljatelj Din 1.50.
- 13.) Pošte restante. Pristojbina za hranitev pisem itd. pri pošti Din 0.50.
- 14.) Dostava vrednostnih pisem in zavojev na doma. a) Za pisma z označeno vrednostjo Din 1. b) Za zavoje do 5 kg Din 2, nad 5 kg Din 5.
- 15.) Pooblastila. a) Če velja pooblastilo za en primer, znaša pristojbina Din 1. b) Za pooblastila od 15 dni do enega leta Din 5.
- 16.) Brzojavna služba. a) Pristojbina za besedo Din 0.60. b) Pristojbina za potrdilo 2 Din. Najnižja pristojbina je tista, ki velja za brzojavko z 10 besedami.
- 17.) Priporočena pisma. Pristojbina za priporočenje v mednarodnem prometu znaša Din 4.

Sedanje pristojbine ostanejo še nadalje v veljavi, v kolikor niso izpremembe navedene.

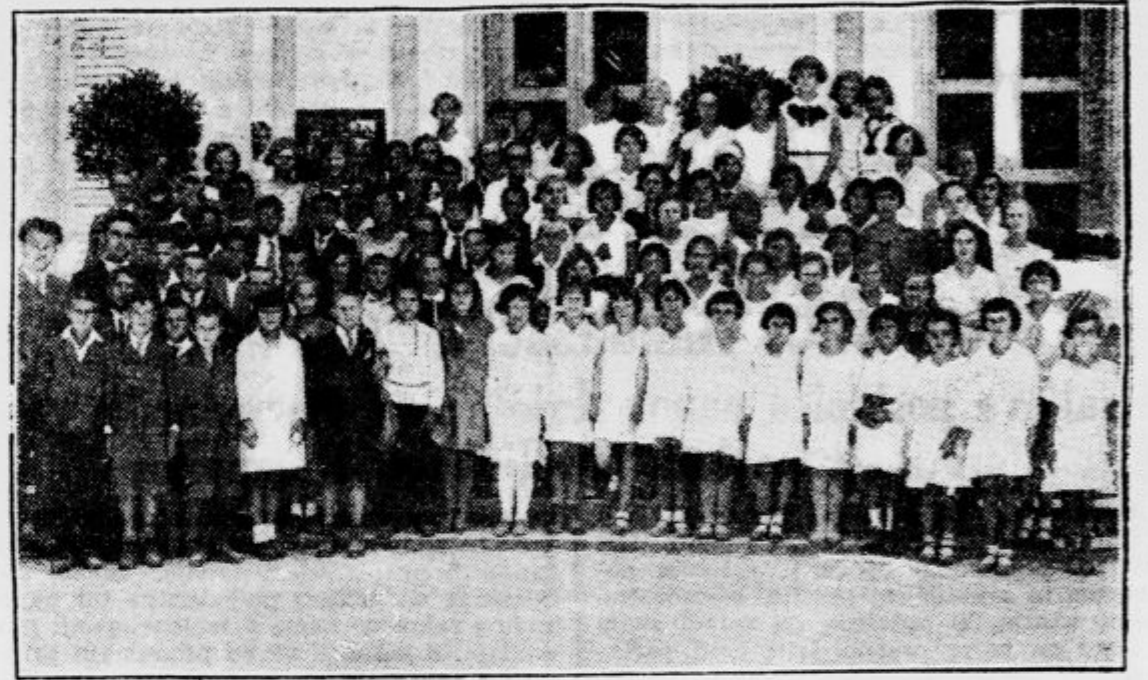
Plačevanje pristojbin se bo vršilo kakor doslej. Novo uvedeno pristojbino za čekovne nakaznice bo plačal pošiljalec v gotovini in se bo zabeležila v čekovnem dnevniku.

Pristojbino 50 par za pisma in dopisnice poste restante v tuzemskem prometu bo plačal pošiljalec in se bo v tarifnih znakih nalepila na pošiljko.

Te pristojbine za pisma in dopisnice iz inozemstva bo plačal prejemnik in se bodo v obliki portovnih znakov nalepila na pošiljko.

Vse nove pristojbine stopijo v veljavo dne 1. decembra 1931, razen pristojbin za zavoje nad 5 kg, ki stopijo v veljavo 1. marca 1932; do tega časa bo uprava pošte izdelala vse potrebno za določevanje pasov.

Uspel koncert mladinskega pevskega zbora Trbovlje — Vode

Ljubljana, 15. nov.

Danes dopoldne ob pol 11. je imel v veliki dvorani »Uniona« koncert izredno dobro izvešeni mladinski pevski zbor iz Trbovlj-Vod pod vodstvom učitelja g. Avgusta Šuligoja. Vse točke, ki so bile delno spremljane s klavirjem, so bile podane precizno in občuteno, tako da so bili mladi

pevci po pravici nagrajeni z obilnim aplavzom. Zbor malih pevcev, ki je nastopil že po različnih krajih Slovenije, je izredno discipliniran in ima v svoji sredi prav svežo in prožna mlada grla. Številni mali in tudi večji poslušalci so s pravi umetniškimi užitkom poslušali lepo petje preko 100 malih pevcev in pevke broječe družine.

Beograd in Zemun se spajata

Beograd, 15. novembra.

Kolika razlika je bila nekdanj med Beogradom in Zemunom, ki ju nista ločila samo Sava in Dunav, temveč tudi ona skoraj nepremostljiva in neprehodna državna meja. Niso smeli čezjo niti nedolžni šumadijski pujski, kaj šele ljudje! In če je prišel kdo z one strani semkaj in ni bil trgovec, temveč celo človek, ki se je na tedanjem ozemlju ljube domovine Avstrije» bavil z nacionalno politiko, so ga ob povrnitvi čez Savo tako temeljito prerešali, da ni ostal na njem niti najmanjši drobec »balkanskega snetja«, izvzemi tistega, ki ga je nosil s seboj v srcu in duši. Beograd in Zemun sta bila tedaj mejnika dveh svetov: svobodnega jugoslovenskega Balkana in s hlinjeno svobodno prepleškanje jugoslovenske jetnišnice, dasi je tudi tedaj prebival tu in tam isti narod istega rodu in jezika, istih ših in običajev, istih misli in občutkov. Danes pa je seveda stvar vse drugačna, in Zemun danes že ni več predmestje naše prestolnice, temveč že naravnost sama prestolnica.

Zemun ima danes še svojo lastno občinsko upravo, ki pa se v par letih strne z beograjsko, da bo z njo in pančevsko tvorila občinsko upravo našega Velikega Beograda. Tedaj ostane le še staro ime temu novemu predelu naše prestolnice, vse drugo pa se »beobeograđje« in še tembolj, ko že danes Beograđani prav pridno iščejo stanovanj v Zemunu in se že nasejuje tamkaj. Danes je pač Zemun, kar se tiče stanovanj, toliko cenejši od Beograda, »kolikor se da zavpiti«, in če v Beogradu zahtevajo za stanovanje treh sob z vsemi pripadki od 2400 do 3500 Din na mesec, ni nič udugega, če se Beograđčan seli v Zemun, kjer dobi malo bolj na periferiji kar celo hišico s tremi sobami in vrtom za cvetje in zelenjavo za boriš 600 Din, sredi mesta pa tako stanovanje za 1200 Din. In je Zemun asfaltiran, ima električno razsvetljava in vodovod, a panik med Zemunom in Beogradom, ki voz vsake četrte ure, ni nič dražji, oziroma je še celo cenejši od beograjskega tramvaja! Življenje v Zemunu pa je tudi znatno ceneje kakor pa v Beogradu.

Tako torej danes raste Zemun na račun Beograda, a ko se še otvori savski most in se sedanje imundacijsko ozemlje izpremeni v najlepši del mesta, se bo ta porast pospešujoče preseljevanje gotovo še znatno razširilo. Samo da bi tedaj Zemun poleg svojega imena ohranil tudi še svoje — zmerne cene! Tu naj bi se nikakor ne »beobeograđile!»

Ni pa samo to, kar vedno bolj in bolj zbližuje Beograd z Zemunom in narobe, temveč se začnajo poleg materialnih pesti med njima vse bolj in bolj tudi duševne vezi, ki gotovo znatno prispevajo h kar najozojj splojitvi. Tako se je sedaj beograjsko Narodno gledališče odločilo, da bo vsak teden dajalo po dve predstavi v dvorani »Grandhotela« v Zemunu, in sem preprčan, da bodo te zemunske predstave imele za gledalca celo tudi marsikate rega Beograđčana, ki morda v Beogradu nikdar ne prestopi praga Narodnega gledališča. Potem pa se privedite raznih beograjskih kulturnih in sodobnih institucij

Peki za svoje pravice

Beograd, 15. nov. p. Danes se je vršil ob številni udeležbi zastopnikov iz vseh delov države tretji kongres saveza pekovskih organizacij. Po otvoritvenih formalnostih je kongres takoj pričel razpravo o aktualnih stanovskih zadevah. Glavna razprava se je vršila o maksimiranju krušnih cen in o maksimiranju cen pšenice. Številni govorniki so očrtali novonastali položaj z vseh strani ter pojasnili prilike, ki vladajo v posameznih delih države in ki bi po njihovim mnenju nujno zahtevale, da se slično, kakor krušne cene, tudi cene moke diferencirajo po lokalnih prilikah. V ostalem so skoro vsi govorniki povdarjali, da je zaslužek pekov pri sedanjih cenah skrajno minimalen in da je ponekod ogrožena obstojenost pekov. V tem smislu je bila po zaključku razprave sprejeta resolucija, ki jo bo posebna deputacija predložila na merođajnem mestu.

Zahvala hrvatskih obrtnikov

Zagreb, 15. nov. n. V domu saveza hrvatskih obrtnikov se je vršilo danes veliko obrtniško zborovanje, ki so se ga udeležili zastopniki obrtniških organizacij iz savske banovine. Na zborovanju so posamezni govorniki obrazložili važnost novega obrtniškega zakona ter je bila ob zaključku zborovanja sprejeta resolucija, v kateri izražajo obrtniki zahvalo Ni. Vel. kralju, ministrskemu predsedniku in trgovinskemu ministru za izdajo tega zakona, ki jamči uspešen razvoj obrtništva v naši državi.

Velik vlom v Zagreb

Zagreb, 15. nov. n. V minuli noči je bil izvršen vлом v trgovino kave Hag v Tomiščevi ulici. Vlomilci so navrtali veliko železno blagajno ter odnesli manjšo kaseto, v kateri je bilo 29.000 Din. Za vlomilce manjka za enkrat še vsaka sled. Vse pa kaže na to, da so bili na poslu rutinirani zločinci.

Roparski napad na portugalski vlak

Lizbona, 15. nov. n. Neznani razbojnikl so napadli lizbonski brzovlak v bližini postaje Pombal. Ustavili so vlak in oplenili poštni voz. Odnesli so 200.000 angleških frankov v bankovehi.

Pri zapeki, krvnem prenapolnjenju trebuha, kongestijah, bolečinah kolčnih živec, bolečinah v boku, zasoplenosti, hudecm srčnem utripanju, migreni, šume-nju v ušesih, omotici, pobitosti, povzročaj naravna »Franz Josefova« grenčica izdatno izpraznjenje črevesa in osvoboditev od občutkov tesnobe. Mnogi zdravniki uporabljaJo »Franz Josefov« vodo tudi pri nadlogah klimakterijalne dobe z največjim uspehom. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Deževna ljubljanska nedelja

Dež in manjše poplave — Tradicionalna martinovanja — Slava bolničarske čete — Policija in reševalna postaja sta imeli miren dan

Ljubljana, 15. novembra.
Tudi današnja nedelja je bila vsa mokra in blatna. V soboto ponoči je neprestano deževalo, zjasnilo se tudi ni v nedeljo dopoldne. Okrog 10. je pričel rosiči rahel dež, ki ves dan ni ponehal. Dolgočasno in pusto je bilo v Ljubljani kakor že ves teden, ljudje so ostajali doma ali pa so namenili gostilne in kavarne. Polno je bilo tudi gledališče pri obeh predstavah, a tudi kinematografi niso zaostajali glede obiska. V soboto zvečer je bilo v mestu na raznih krajih

niška postaja v Vevčah je intervenirala pri železniški direkciji v Ljubljani, da je dovolila pot čez železniški most. Pešči lahko pasirajo most, ki ga nadzorujejo rožniki in vojaške straže. Vrli vovški orožniki so vso noč stražili ob progi. Poplavljen je tudi cesta od Podgrada proti Gostincam. Tam je tudi obtičal v vodil voz s tremi sodi vina. Vse zaloško polje je pod vodo in je daleč naokrog ravan poplavljen. Do Dolskega broda je nemogoče dostop. Pri zaloškem lesenem mostu sega voda do mostu in ga deloma preplavlja, tako da je dohod do mostu nemogoč. Danes zjutraj je bila Ljubljanka podružni meter nad normalo. Dopoldne je sicer voda nekoliko padla.

popoldne je pa znova naraščala.
Sava, ki je bila večer že 3 metre nad normalo, je nekoliko padla in se zaekkrat ni bati povodnji. Iz Tacna nam poročajo, da je dopoldne začela Sava padati. V soboto dopoldne se je vršila v garnizijski bolnici

slava bolničarske čete.
Goste je sprejel domačin kapetan Mirko Vujadinovič. Proslave so se udeležili komandant mesta general Popovič, upravnik vojne bolnice polkovnik Matej Justin, major Mirkovič in številni predstavniki civilnih oblasti. Službo božjo je daroval prota Budimirovič. Pri proslavi je svirala godba dravske divizije. Prireditev je bila prav prisanca in demokratična. Sicer pa je bila današnja nedelja prav mirna. Zato tudi policija in reševalna postaja nista imeli posebnih opravkov. Reševalna postaja je zabeležila le tri vožnje. Pusta nedelja je pač tudi nemirne duhove zadržala za zapečkom.

Mariborski nedeljski dogodki

Premiera Cankarjevega „Kralja na Betajnovi“ — Otvoritev lutkovnega gledališča — Dež in veter — Več nesreč in tatvin

Maibor, 15. novembra.
Simoi se je zopet dvignil zastor pred našim največjim in najpomembnejšim dramatikom Cankarjem na našem gledališču, ki ga je občinstvo do malega napolnilo. Po dolgem presledku so vpriporili premijero močnega drame »Kralj na Betajnovi«.

Popoldne pa je bilo prav veselo za naše malčke in prijatelje lutk v Narodnem domu, kjer je bila

otvoritev novega lutkovnega gledališča, ki si ga je omislilo agnito društvo Sokol matica. Našim malčkom sta se v veliko občudovanje predstavila v šestih slikah princ Rožencvet in Lilijana. Stevilni salonski orkester je poživil vso prireditelj, pri kateri se je naš drobiž kar najbolje zabaval. Veseli so zapuščali dvorano s sklepom: Se bomo prišli!

Posebni omembe vrednih dogodkov danes ni bilo, čeprav je bila tako zvana Martinova nedelja, ki je bila mokra in pusta. Ze na vszegodaj je

proti poldnevno so se oblaki nekam razvelikli in pričel je pihati mrzel veter. Ljudje so se zariili v kavarne in gostilne. Poldne in Poldeti so prišli na svoj račun posebno v okoliških gostilnah. Brez nezgod pa ni bilo.

Nesreča je doletela posestnico Magdaleno Lampretovo iz Selnice ob Dravi. Ko je stopila na koroški kolodvor, ji je na polzkih stopnicah sprodnilo in si je zlomila desno nogo. Prepeljali so jo morali v bolnico. Dopoldne so pripeljali v bolnico od Sv. Lenarta v Slov. Goricah Marijo Baumanovo, ki je nesrečno padla in si zlomila levo nogo. Na reševalni postaji so nadalje nudili pomoč Hermanu Lešniku, katerega je na Koroški cesti ugriznil pes, mesarju Leopoldu Urbanu, ki se je hudo vrezal v roko, in Franu Simoniču, ki mu je spodletel nož pri rezanju mesa. Na Glavnem trgu je dobil epileptični napad Anton Filip,

ki ga je reševalno moštvo prepeljalo na njegov dom v Pobrežju. V protekli noči je policija imela precej dela z razgrajaci in pijanci. Aretirani so bili Otmar L., Drago G., Konrad C., Fran M. in Fran K. Poslednji je prav junaško razgrajal celo v policijskih zaporih. Prijavljenih je bilo tudi več tatvin.

Andreju Levščku so ukradli moško kolo, vredno nad 3000 Din, točajzu Ivanu Robekcu pa je bil ukraden nov povrnik. Tudi nad avtomobil dr. Komarčiča so se spravili zlikovci, ki so pokradli več orodja.

Willy Fritsch
mladostno bleščeč kot ruski car
Aleksander
Kongres pleše
JUTRI PREMIERA!

Življenja se je hotel odkrižati
Ptuj, 15. novembra.
20letni pekovski pomočnik Vavpotič Ivan, uslužben pri nekem pekovskem mojstru v Sv. Andražu v Halozah, je prišel v petek v mesto in se podal preko dravskega mostu na Breg do Zoričevega mlina. Tam pa se je nenadno zagnal v potok Studenčnico. Mimo idočih pasanti so to zapazili in so mladeniča potegnili iz vode, ki ni baš posebno globoka. Mladenič je bil že v nezavesti in so ga morali pripeljati z rešilnim avtom v bolnico. Kaj je gnalo mladeniča v obup, ni znano.

Kongres pleše

Zalostnih senc, ki stopijo šele po peti popoldanski uri na plan — brez plaša, golgoljavi, skoro boski, raztrgani. Brezdomci, brezposelni, brezdelneži, mrtve duše, ki jih je življenje prav vesega razdednilo.

Kmet pri »Dveh nevestah«

Pravkar sem prišel v Ljubljano in še vedno dišim po hlevu in sveži zemlji. Znanci so mi povedali, da že dalje časa teče med našimi duhovnimi možmi in literarnimi vajenci pravda o duhovnem obrazu našega kmeta. Opozoril so me tudi, da je to vprašanje spet buknilo z vso silo na dan ob vpriporitvi Golarjeve igre »Dve nevesti«.

Pa stopim pogledat, sem se odločil, ko je v soboto zvečer tako neumljeno lilo. Ko se je dvignil zastor, sem kar sedel v zapček na oder in sem bil naenkrat med svojimi dobrimi znanci. Lahkomiselnij pijanec Melhar je pogl vso po grlu, tako da je morala njegova žena podpreti se četrti ogal pri hiši. Hudo je možiti dvoje deklet brez dote. Cesar ne pogrunta moška pamet, najde ženska iznajdljivost. Prevara naj privede hčerki do največje sreče: do grunta in denarja. Kaj bi slepomišili! Vse človeško življenje je posvečeno denarju, kar je drugega duhovnega v našem pehanju, je le kakor pošujinek po dobrem kosilu zaradi boljše prebave ali pa plod bolne duševnosti, ki ni nikak kažipot za življenje. Denar in grunt sta glavni osebi Golarjeve igre. Pozdravljeni, moji dobri znanci: samotarji Močeradnikov Miha, zgovorna potovka Neža, prešerni Napoleon, njegov veseli sin, dobrodušna Melhara, obe nevesti, ki jih žene edina skrb, katerega se bo prej omožila, in še ti zapiti oča Melhar, ki gledaš na vse življenje prav tako zvišeno kakor jaz, popotnik z zapčka. Kolikokrat sem vas že srečal, ko ste kupčevali z otroci kakor z volili na sejmu. Tisoč let že hodite med nami, pa je moral priti šele Golar, da vas je povedel v naš Tahifin hram. Dosejel se smeli sem le pridni Janežki, Bogu vdane matere, sitni možje in razni teatrski priložnostniki.

Kako daleč ste zašli stran, vi višarji litararnega okusa. To, kar je meščanu kakor tudi kmetu vsakdanje, imenuje nekdo kar cinizem in se spotika celo na Golarjevi osebnosti. Tudi jaz sem videl na odru Golarja. Napaljena pogledite, to je naš kmet, ki mu je vse dolžno in pokorno, to je naš pravi Golar, ki razpiše svoje duhovno bogastvo.

Mnogim je Jurčič, Tavcar in Finšgar edino merilo za kmetijski duhovni obraz. To vse so romantične zgodbe, ki slikajo življenje, kakršnega ni. To je le nekaj kmetijski bonton. Res vredno je razmisliti, kakor piše G. F. K., kako je nastala naša razgledniška slika narodna romantika in kje so njene osnove, ko se le tako rada ozira na narodno pesem.

Rad vam ustrežem, da vam dokazem, da nisem zaman deset let jedel s kmetom črni kruh in ramo ob rami z njim pestil nepokorno grudo in vam odgovorim na to važno vprašanje.

Tista ljubezen, ki so jo poine narodne pesmi in knjige, je le varljiva čarovniška vešča, ki so jo vzeli iz otroških pravljic in iz pudentnih hrepencev kavki ljudje, ki jim je življenje le igrača, in so pokrivali že mnogim življenje s temi bajkami. Kdo pa je pel narodne pesmi? Brezdomni muzikantje, pijani kočarji, ki so zapustili svoje bajte, hišpci in dekle, ki jim skrb za delo in jelo in še za plačilo povrhu skrben gospodar, pa svetna in duhovna gospoda iz dolgočasnja kakor petelin v sopenih popoldnevih. Pogledite življenje, pa boste kmalu videli, da se suče posem drugače, kakor pojejo pesmi in pišejo knjige. Pa poročete nemara, da se življenje ne suče prav. Le potolažite se, star in resničen je pregovor: Ljubezen je sicer prijeten pajdaj, pa zelo, zelo slab gospodar. Tako je tudi vsa romantična navlika prava lepa reč, samo eno napako ima: resnična ni.

Tudi vižarji naše besede in iskalci kmetijske duhovnega obraza se bodo morali spopriznati s resničnim življenjem. Golarju pa gre nepobitna zasluga, da je prvi privedel na oder prave kmetijske ljudi. J. K.

Šentjakobčani na pragu 11. sezone

Ljubljana, 5. novembra.
Danes so otvorili šentjakobčani 11. gledališko sezono z Alšberg - Hessjevo »Pretskavac«. Drama vsebuje mnogo kriminalnih in psiholoških napatih momentov, ki so jih igralci tako podprtili in doživljali, da je publika sledila igri v veliki napetosti skozi vseh pet dejanj. Režiral je izvrstno gosp. Karus. Odmori so bili kratki, tako da se igra kljub petim dejanjem ni zavlekla. Vsi nastopajoči so bili dorasli svojim vlogam. Tudi začelniki so prestali ognjeni kret zadovoljivo in dokazali, da bodo postopno postali prav vredni velikega slovenskega šentjakobčanova. Izmed 17 sodelujočih so posamezniki podali tako izklesane vloge, da so že prešli meje igralcev amaterskega gledališča.

Do potankosti je zgradil svojo vlogo g. Karus kot kraljevodja Anatol Scherr. Priv dobro g. Lavrič (recitator in kabaretist Bruno Klatt), ki je izvrstno prednašal malomestnega domišljivega bahača. Gosp. Škerlj, ki si je znal pridobiti simpatije vse publike kot žrtev juridike zmote, je odigral scene prepričevalno in pricerčno. Gospod Košak se je kot dr. Blenert močno pogotbil v pašo zagrozenega preiskovalnega sodnika. Tudi ostali, tako gg. Petrovič, Gnidovec, gg. Pirčeva, gg. Košakova, g. Kunc, ki je vskočil le z eno vajo, gg. Petričeva, gg. Kramarjeva, gg. Gorjupova, g. Moser in ostali so dokazali, da so z vso resno voljo sodelovali pri letošnji prvi vpriporitvi šentjakobčanova. Požrtvovalna igralska družina bi zaslužila malo bolj polno dvorano.

Sestri Marjani Debevčevi v slovo

Ljubljana, 15. novembra.
Majcen žarek vzhajajočega solca je pokukal iznad oblakov in iskal pogleda tvojih oč. Sestre Marjane ni več... Bolet se nam je kot ostrina meča zajedla v naša srca in kakor da bi se narava pridružila našim boli, ko je v mladem jutru ugasil za vekomaj to komaj vzklilo življenje.

Težko nam je verjeti, da se je za večno zaprlo ono jasno oko, ki je tolikokrat zažarelo v zanosu sokolskega navdušenja. Naša srca se upirajo resnici, naše hrepjenje te zove nazaj v našo sredo, sestra Marjana! Še večeraj si bila med nami vsa ljubeznjiva, vsa smejoča se, polna življenja in nad v bodočnost. Danes te ni več.

Neizprosna smrt je posegla med nas s svojo koščeno roko in te iztrgala iz naših vrst. Pogrešali bomo tvoje prisrčnosti, tvojega smeha. Bridko je bilo naše slovo od tebe, ko smo te večeraj, pokrito s cvetjem, položili v naročje matere zemlje. Naj ti bo lahka zemlja! — V slovo iskren sokolski Zdravo!

Roparski napad na staro trgovko

Zagreb, 15. novembra.
V soboto okrog pol 9 ure zjutraj se je izvršil v Zagrebu drzen roparski napad. Na Maksimilski cesti ima svojo trgovino 63letna Selima Epsteinova. Ko je ženica v omejenem času kakor običajno odprla svojo trgovino, je opazila dva neznama mladeniča, ki sta ogledovala njeno izložbo. Med tem, ko ni bilo v trgovini nobene druge stranke, je vstopil eden mladeničev in zahteval od Epsteinove rokavice. Nato jo je zaprosil, naj mu pokaže neko drugo blago, ki ga je nameraval kupiti. Ko je trgovka škvala zahtevano blago, je nameraval skočiti proti njej neznan mladenič, jo zgrabiti za vrat, jo vrgel na tla in jo sunil v sobico poleg trgovine. Epsteinova je hotela klicati na pomoč, toda drzni ropar ji je hitro zaprl usta in jo začel tolči po glavi.

Drugi pajdaj pa je zdajci skočil v trgovino in pograbil iz nekega predala 7000 dinarjev gotovine. Nato sta oba roparja hitro pobegnila. Stara ženica je vsa okrvavljena vstala in šla pred vrata, kjer je začela klicati na ulico, naj primejo razbojnika. Ker ljudje niso prav razumeli zbegane ženice, sta mogla oba zlikovca pobegniti.

O ropu obveščena policija je takoj uvedla preiskavo. Trgovka je izjavila, da je bil napadalec visok mlad možik, ki je imel nekak znak na licu. Drugega njegovoga tovariša, ki je čakal pred vratmi trgovine, je videl trgovec Bukovac, ki pravi, da je bil to mal mladenič, obleden v usnjeni sukniči in modre hlače. Policija marljivo išče oba zlikovca.

Koroško pismo

Celovec, 13. novembra.
Ob priliki enajstletnice plebisitna na Koroškem so zastopniki nemških narodnih obrambnih društev v Celovcu govorili o sporazumu med nemškim večinskim in slovenskim manjšinskim narodom na Koroškem. Na kakšni podlagi naj bi se ta sporazum dosegel, sta jasno povedala slavnostni govornik Heimabunda ob priliki plebisitne slovesnosti v Sv. Jakobu v Rožu dne 11. oktobra in tajnik Heimabunda, Mayer-Kalbitsch dne 10. oktobra v Celovcu »Mi hočemo pozabiti na preteklost in smo pripravljene delati v bodoče v medsebojnem sporazumu za dobrobit naše dežele. Toda roke proč od mej naše dežele, ki jih je postavila narava za večne čase. Koroški Slovenci na podlagi statusa quo ne morejo misliti na nobeno skupno delovanje.«

Danes, enajst let po plebisitu, ko je prešlo v slovenskem delu Koroške okrog sto slovenskih posestev v roke privravnih rajbovskih plemenitašev, inženjerjev in doktorjev, ko izvršuje med slovenskim prebivalstvom od 125 duhovnikov 54 Neavceev in rajbovcev dušno pastirstvo, ko poučuje

Oblisse

JUVAN
RAVNEKAR

LJUBLJANA - PALAČA VIKTORIA

TO JE ZNAMKA OBLEKE TISTIŠ DAM IN GOSPODOV, KI SO ZGLEDNO ELEGANTNI OB NEPRETRIRANIH IZDATKIH

slovensko mladino učiteljstvo, od katerega okrog 80 odst. ne razume in ne obvlada jezika, katerega govorijo otroci, ko sipajo različna obrambna kulturna in šolska društva milijone na Koroško za varnost po tujih narodih ogroženega nemškega ozemlja, ko se slovenske prireditve onemogućuje s silo, grožnjami, podkupovanjem in lažljivimi vabami, medtem ko si Nemci v Jugoslaviji zidajo svoje lastno učiteljske in prirejajo »Schnellsiederkeruse«, da morejo zasedeti vsa za nje pripravljena učiteljska mesta, ponujajo celovški Nemci roko k sporazumu in to še pod žaljivimi pogoji. Ti Nemci, ki so skozi 90 let germanizirali ne samo Koroško temveč tudi bivšo Štajersko in Kranjsko, ki še danes ne poznajo ali ne čujejo potnati duše koroškega Slovence, s temi Nemci, koroški Slovenci, nikdar ne bodo mogli reševati manjšinskega vprašanja ali od njih doseči vsaj trohico najelemenarnjših individualnih in narodnih pravic.

Najvažnejši argument, ki ga imajo Nemci, da zabranjujejo slovenski manjšini zahtevane pravice, so tisti Slovenci, ki so od odgovodal slovenskemu kulturnemu delokrogu in se pri ljudskem štetju izključajo za Nemce. Oni nimajo nobenega manjšinskega programa, temveč je njih naloga, da predkolej uničijo oficijelno priznano slovensko narodno manjšino na Koroškem. Za zastopnika teh renegatov se izdajata poslanca kmečke zveze, ga. Feinzig iz Velkova in Ferlitsch iz Blač. V zahvalo in v priznanje za to, da so ti Slovenci glasovali pri plebisitu za Avstrijo in s tem rešili enotnost Koroške, ne morejo in ne smejo nemški politiki v Celovcu dopustiti, da bi zavedna slovenska manjšina dobila le kakršne pravice. V tem smislu se je izrazil sam koroški deželni glavar ob priliki šestletnicne plebisitna ter poudarjal to staljšico: pri vsaki priliki tudi zastopniki koroškega Heimabunda.

Zalostno in obenem sramotno je v 60 milijonski nemški narod in njegovo visoko kulturo, da se odteguje rešitvi manjšinskega vprašanja na Koroškem zaradi peščice ljudi, ki so vsled nemške premoči na kulturnem, gospodarskem in socialnem polju na Koroškem odpovedali ozir. morali odpovedati slovenskemu kulturnemu krogu. Toda ta sramota nemške celovške politike ne boli in rajši pustijo slovenske renegate v negotovosti, da sami ne vedo, ali naj se štejejo za Slovence ali Nemce, kakor na da bi zagrabili za jedro manjšinskega problema.

Bea rešitev manjšinskega vprašanja mora biti odgovoren ves večinski narod, četudi se deli v več držav. Zaradi tega moramo za neugodno razmere na Koroškem zahtevati odgovornost ne samo od avstrijske vlade temveč od vsakega nemškega naroda, ker je zainteresiran na varnosti nemških manjšin, ki živijo v različnih državah. Če pa zahteva nemški narod za nemške manjšine vzgojo v nemškem duhu, poučevanje otrok v maternem jeziku, potem mora pač priznati, da so istovetne zahteve drugorodnih manjšin v nemških državah zahteve iz nujne potrebe, ne pa delo sovinitrov. Zakaj imenujejo Nemci sovinitzem, če zahtevajo koroški Slovenci slovenske šole za svoje otroke, in učitelje, ki imajo tudi ljubezen in veselje do slovenskega jezika? Ali je to sovinitjem, če se poslužujejo zastopniki narodne manjšine vseh legalnih poti, da dosežejo vsaj nekaj za svoj roj? In zakaj naj bi bil sovinitven ljubljanski in mariborski tisk, ki pokaže in pove javnosti, da ni tako rožnato na Koroškem kakor to trdi nemški oficijelni in neoficijelni tisk? Koroški Nemci imajo v rokah možnost dati Slovencev, kar jim gre, in kakor hitro jim bodo to dali, jim ne bo treba kazati na sovinitstvo in na onstran meje. V tem momentu pa bo tudi sporazum mogoč in koroški Slovenci bodo z veseljem delali skupno z Nemci za dobrobit lepe Koroške.

Kongres pleše

Pijanec mu je odsekal roko

Banja Luka, 15. novembra.
Na poti med vasema Kozarc in Cebami se je zgodil v petek sivo zločin, katerega nedolžna žrtev je bil posednik Bebir Karabediž. Posenetnik je zgodaj zjutraj odpeljal s svojim vozom v vas Čebe svoje sestro k neki sorodnici. Ko se je vračal, je nekako sredi poti nalezl na neke pijane svate, ki so se v diru peljali mimo njega. Zadnji voz, na katerem se je vozil neki Stevo, pa se je zdajci ustavil. Z voza je stopil omenjeni Stevo in zahteval od Karabediža, da tudi on ustavi svoj voz, češ, da ga ima nekaj vprašati. Karabediž je res pridržal konja, tedaj pa je Stevo zamahnil s sekiro proti njemu, da bi mu odsekal glavo. Ves prestrašen zaradi nepriskakovane napada, kateremu ni vedel vzroka, je Karabediž podstavil desno roko in Stevo mu je s silnim udarcem odsekal roko v raml, nakar je zopet sedel na voz, se odpeljal dalje in kričal: »Dobro si obvaroval glavo, a roke nisi mogel!«

Karabediž, ki je močan človek, se ni onestvil, nego je vzel odsekan roko, jo vrgel na voz in se odpeljal domov. V soboto zjutraj šele se je nesrečnik pripeljal v banjaluško bolnico in je s seboj prinesel tudi svojo roko. Mož se nahaja v kritičnem stanju, ker je izgubil mnogo krvi. Zločin je bil prijavljen orožnikom, ki so uvedli strogo preiskavo za ugotovilo, kdo je bil oni Stevo. Kakor sodijo, zločinca ne bo težko odkriti.

Dogodki med tednom

Ob petih popoldne, ko se prične večeriti, ko zagore po cestah prve plinovke in izpremene človeku obraz, ga pobarvajo in pomirje, stopijo iz svojih skritih kotov na plan zalostne sence.

Beračenju je prepovedano. Pa vendar, Kljub temu se tu pa tam še kdo opogumi, da se pri belem dnevu nasloni na vlažni zid kake hiše, vzame v roko klobuk in prosji miloščine s pozdravom. Casih so podobni ljudje molili, neprenehoma vrteli med prsti rožni venec in jagode so jim z bliskovito naglico drčale med prsti v naročje.

»Za kruh in z cigarete bo!« je sprgovil oni, ki je imel denar. Kremil je v mesto. Tovarjša za njim — neprenehoma strmeč vaju, da bi ga ne izgubila — odrešnica za nekaj dolgih, mrljih ur.

Ponoči pa, ko vse spi, ko ni nikjer čuti nobenega koraka, se zdaj pa zdaj izena-da pojavji iz kakega kota človek, ki pliščno zasepeče: »Gospod...« v sekundni naglici razlaga, da je že teden dni brez vsega... »samo eno cigareto... pa en dinar za kruh!«

Ura je tri. Tako pozno ponoči ima le malo kateri Ljubljancin v žepu še en dinar. Pa tudi cigarete ni več.

Kavarniški ventilatorji, ki so zmetali sto in sto kubičnih metrov tobakovega dima na ceste, so utihnili. In zadnji gostje, ki hite domov, omračeni od popitega vina, niktatina in s slabimi želodci od zaužitih dobrot — zmerjajo.

Brezdomec zbeži, se skrje v sloveskim očem. Pa ne samo to. Tam izba vogala že gleda dvojce svetlih oči, ki ugibajo in vprašujejo.

Res, prav nič veselje ga ni na svetu. Nekam čudno se je življenje obrnilo zadnji čas.

Vse se dobi samo za denar. In menda je iskati vzroka, da dajejo gledališča in kinematografi večji del same človeško srce razveseljivo reči, v tem, da v svetu prav za prav ni več ne dram ne tragedij, da je vse življenje le še v zalosten komec usmerjena igra. — Naj stori kdo sanec ali pa umre naravne smrti,

DOGODKI PO ŠIROKEM SVETU

Poostritev položaja na Daljnem vzhodu

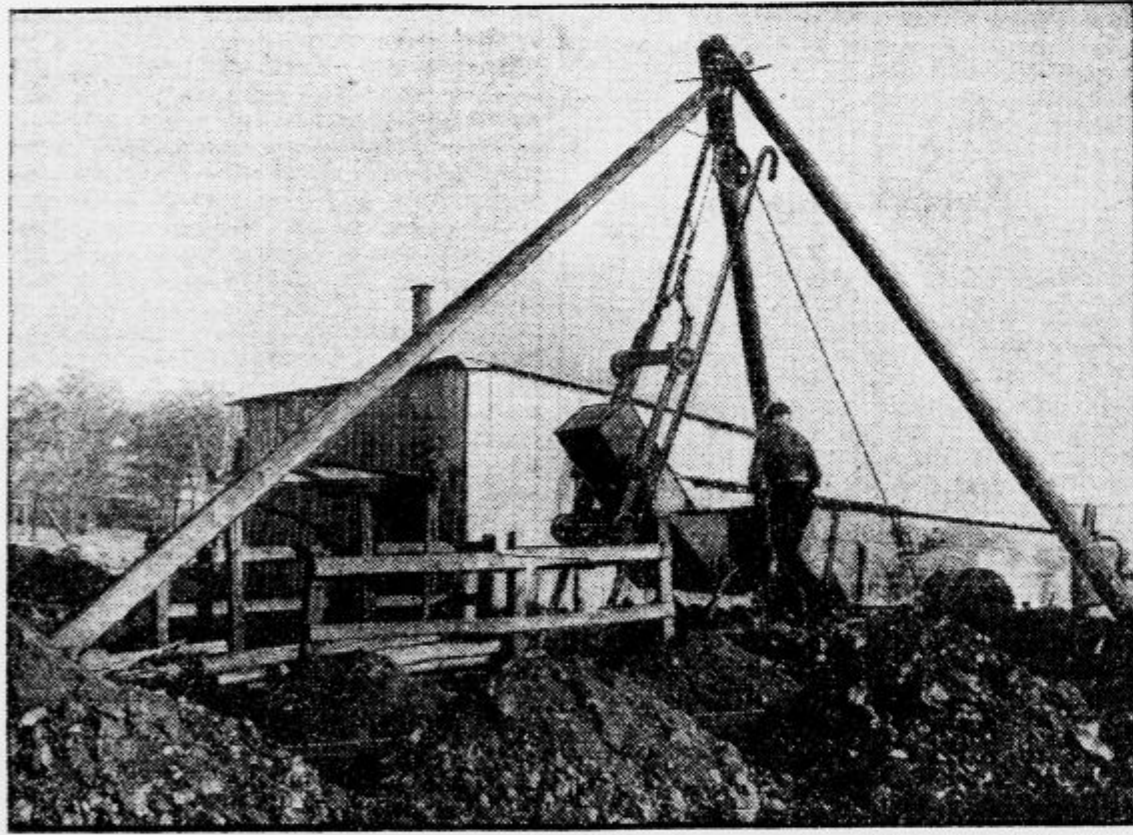
V Tiencinu je prišlo do krvavih nemirov. Kitajci so pretili z vpadom v japonsko koncepcijo, na kar so Japonci odgovorili s streljanjem v mesto. Mnogo ljudi je bilo ubitih in ranjenih. Incident v Tiencinu je sporedno z boji ob reki Nonni močno poostril situacijo v Mandžuriji. Slika kaže glavno cesto v Tiencinu, zgoraj pa žične ovire in barikade pred inozemskimi koncesijami

Očetov nos

Znani inženjer in arhitekt Jean Sardou se je povrnil z letovišča v Pariz in pohitel na trg Porte Dauphine. V njegovi odsotnosti je bil namreč tja prenesen spomenik njegovega očeta, Victoriána Sardouja, avtorja priljubljene »Madame Sans Génée« v drugih igrah. Poprej je stal na trgu Madeleine, a se je moral umakniti novi postaji podzemne železnice. Kot dober sin in vesten arhitekt je prav dolgo ogledoval Jean spomenik od vseh strani. Naposled je opazil, da ima Victorien Sardou umazan nos: to nesporodnost je pač zagrešil kakšen vrbec ali golob. Arhitekt je takoj odločil površnik, se povzpela na spomenik in z robcem pričel brisati bronast nos.

Ganjiv prizer bi lahko navdušil vse svetovne fotografske poročevalce. A namesto fotografa z aparatom je prišel stražnik z beležnico. V delo zatopljeni arhitekt ga sploh ni opazil. »Kaj počenjate, vi, vandal?« je zaklical stražnik. »Takoj dol!« — »Oprostite, snažim očetov nos,« je mirmo odgovoril Jean Sardou. Stražnik se je hudo raznel. Zaklical je dozdevnemu alkoholiku, da mora manj piti in več čitati: potem bo že vedel, da je živel Sardou »bog ve pred koliko sto letih. Jean Sardou se je ponožno spustil na tla in v ljudno odvrnil: »Jaz sem vendar sin tega dramaturga.« — »Pustiva to,« je zarenčal stražnik, »nikar ne mislite, da so vaše bedaste šale tako duhovite. Vašo izkaznico!« Na srečo je imel Jean Sardou v žepu vojaško legitimacijo, kjer je stalo: Sardou Jean, rezervni častnik, sin dramaturga Victoriena Sardouja. Presenečen stražnik se je oprostil in sinu slavnega očeta lastnoročno pomagal nazaj v značne višave, kjer je ta srečno dovršil snaženje.

Najmanjši premogovnik v Nemčiji

Pri Hattingenu imajo star premogovnik, ki je obenem najmanjši v Nemčiji. Vsa njegova površina meri 100 m². Rov pa je vendarle 70 m globok in v njem dela celih 7 mož.

Povejte, gospod stražnik,« je vprašal Jean Sardou, ko mu je stražnik spoštljivo pomagal na tla. »Ali niste vi nikoli bili pri predstavi očetove igre »Madame Sans Génée?« — »Tisto že,« je v zadregi odgovoril stražnik, »a po pravici povedano, nikoli se nisem zanimal, kdo in kdaj je spisal to igro. Imam toliko skrbi, da citam samo dnevnike. Za knjige mi ne preostaja časa!«

Ljeninov duh

Gospa, ki je minuli mesec prišla iz Moskve, pripoveduje: »Kakor poprej so hodili ljudje drug k drugemu zvečer na obisk, da bi malo pokvartali, tako zdaj kličejo duhovce. Seveda je to strogo prepovedano verski predsodek,« izzivanje materializma. Spiritisti, ki bi jih zalotili komunisti pri mizici, izgubijo službe in so obsojeni na stradanje. Zato so zelo previdni.

Na Ruskem vlada strahovita stanovanjska kriza. Država je lastnikom odvzela vse hiše, ne da bi mogla graditi zadosti novih ali vsaj skrbeti za stare. V vsakem stanovanju je natrpno po več družin. To ob-

rodi stalno malenkostno sovraštvo. Selitev so onemogočene. Vedno se lahko najde ovaduh, ki prijavi spiritiste, da bi se polastil njih sobe. Ljudje torej zamašijo vse ključavnice in s pranje in kljub nevarnosti poskušajo dobiti vpogled v bodočnost.

Pred vojno, kakor veste, so vedno morali odgovorjati na stavljenja vprašanja Peter Veliki, Napoleon, Puškin in druge zgodovinske osebnosti. Zdaj pa se zanimajo spiritisti samo za Nikolaja II. in pred vsem za Ljenu. Pripovedujejo, da je poprej Ljenu stalno odgovarjal: »Trockij se mora povrniti na Rusko.« Zdaj pa baje samo molči ali osorno odgovarja: »Pustite me! Ne brigam se več za politiko!« Edino vprašanje, ki hudo razkači Ljenu, je: »Ali se bodo kmalu zrušili sovjeti?« V odgovor se poslušuje najgršji psok, Seveda pomenijo vse seje samo zapravljanje časa. Nihče se ne more pobahati, da bi pri Ljenu zvedel kaj posebnega. A ljudje na ta način presedijo vse noči in si uničujejo živce. Obstoji več sličnih stalnih kročkov in posamezni priljubljeni mediji dobro zaslužio.

Ti podatki so zanimivi, ker osvetljujejo sedanje življenje ruskih izobražencev. Sovjetski listi nikoli ne poročajo o sličnih stvareh.

Londonški lordmajor

Novi londonški nadžupan Maurice Jenks v državni kočiji med slovesnim sprevedom

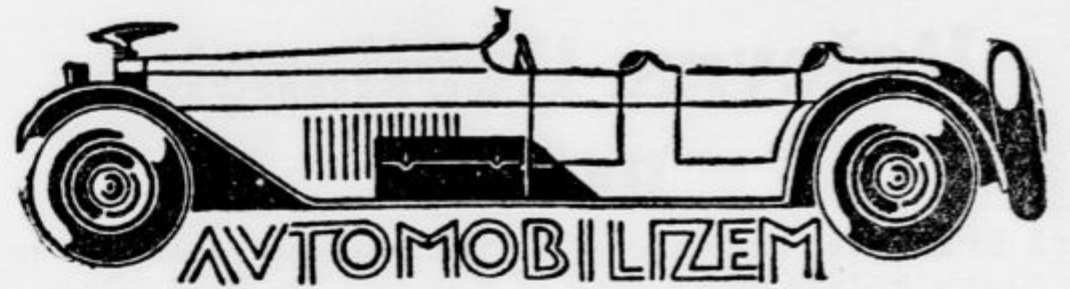
Moderno sportno dekle

Jasno je njeno oko in svež je njen nasmeh

Ceste iz stekla

Na državnih cestih med Nitro in Levice-mi na Slovaškem so za poskušnjo tlakovali večji odsek z novo maso z imenom »siberite«, ki lahko mirno konkurira z asfaltom. Je cenejša, odpornejša, zlasti proti vročini, in predstavlja mešanico iz cementa ter steklene moke. Ta masa je izum slovaškega inženjerja Dyrnka in je že patentirana.

Tehnični del rubrike urejuje avtomobilski odderek Vacuum Oil Company, d. d.

Naš in svetovni avtomobilizem

Strokovna revija »Motor sport«, službeno glasilo zagrebške sekcije Avtomobilskega kluba, prinaša v svoji zadnji številki zanimiv članek V. Muečevića, ki je zbral podatke glede obdavnjenosti avtomobilistov 16 držav zato, da jih primerja z davčnimi bremenami v naši državi. Pisec članka je s temi svojimi podatki hotel opozoriti pristojna mesta na to, da je treba to vprašanje temeljito proučiti, kajti z dosedanjimi davčnimi bremenami bo težko razviti avtomobilski promet pri nas. Ker je članek G. Muečevića v »Motor sportu« v vsakem pogledu jasev in točen, ga prinašamo doslovno v prevodu brez posebnega komentarja.

Tehnika v službi kulture je pokazala v zadnjih dveh desetletjih ogromen napredek. Ena teh panog je avtomobilizem, ki je povečal promet do velike višine. Vidimo, da se avtomobilizem v kulturnih državah razvija z gigantskimi koraki poleg razvite železniške mreže. Statistika nam ta razvoj dokazuje najbolje. V Severni Ameriki, v zemlji s parolo »čas je denar«, imamo na 7 prebivalcev po 1 avtomobil. Pa tudi v evropskih državah je številno avtomobilov kljub gosti železniški mreži zelo naraslo. V relativno mladi CSR pride na 15 prebivalcev po 1 avto.

Vse kulturne države skušajo olajšati napredek avtomobilizma, ker so uvidele važnost tega prometnega sredstva, s tem, da so zmanjšale stroške pogona in vzdrževanja avtomobila z malim, pravično odmerjenim davkom, ki omogoča tudi slabše situiranim slojem, da imajo avtomobil za prometno sredstvo, ne pa za luksuz. Navedel bom nekoliko primerov iz Amerike in 15 evropskih držav, ki bodo pokazali način obdavnjenosti avtomobilov.

V Ameriki (severne države) se ne plačajo nobeni davki na avtomobil, ampak se plača le šteto registracijo, prometno dovoljenje in soferska legitimacija.

V Avstriji se plača davek na motorna vozila po litraži, in sicer:

na osebne avtomobile do 800 ccm 100 šilingov, na osebne avtomobile od 800 do 1500 ccm 200 šilingov, na osebne avtomobile od 1500 do 2200 ccm 260 šilingov, na osebne avtomobile od 2200 do 3100 ccm 380 šilingov, na osebne avtomobile nad 3100 ccm 580 šilingov, na motorna kolesa do 250 ccm 16 šilingov, na motorna kolesa od 251 do 350 ccm 24 šilingov, na motorna kolesa nad 350 ccm 32 šilingov. Tovorni avtomobili in traktorji z eksplozijskim motorjem ne plačajo davka. Taksa na bencin znaša 0,30 šilingov po litru. Takse na avtomobile se plačajo trimesečno (1 šiling je okoli 8 Din).

V Belgiji se računa državna taksa na avtomobile po konjskih silah in po vrednosti z desetodstotno letno amortizacijo od temeljne vrednosti. Po k. s. se plača 40 frankov pri avtomobilih do 24 k. s., nad 24 k. s. pa 60 frankov po k. s. V prvem letu se doplačujejo na avtomobile po vrednosti naslednji zneski: vrednost od 50.000 do 60.000 frankov 250 francoskih frankov, vrednost od 60.000 do 80.000 frankov 400 frankov, vrednost od 80.000 do 100.000 frankov 600 frankov, vrednost od 100.000 do 125.000 frankov 800 frankov, vrednost nad 125.000 frankov 1000 frankov. V nadaljnjih letih pa 10 odstotkov amortizacije.

V CSR se plača na osebne avtomobile po litraži, in sicer: do 1 litra cil. vsebine 300 Kč, od 1 do 1,5 vsebine 500 Kč, od 1,5 do 2 vsebine 800 Kč, od 2 do 2,5 lit. vsebine 1200 Kč, od 2,5 do 3 lit. vsebine 2200 Kč, od 3 do 3,5 lit. vsebine 3500 Kč, od 3,5 do 4 lit. vsebine 4500 Kč, od 4 do 4,5 lit. vsebine 5000 Kč itd. Zadnja postavka označuje avtomobile s cilindražo nad 7 litrov, ki plačajo 8000 Kč. Za tovorne avtomobile se plača na vsakih 100 kg lastne teže 35 Kč.

Na Danskem se taksa računa po težji avtomobila in porabi bencina. Za osebne avtomobile se plača 7 oera po 1 litru bencina, a po teži: do 1000 kg 10 K za vsakih 100 kg, od 1001 do 1200 kg 12 K za vsakih 100 kg, od 1201 do 1500 kg 15 k z vsakih 100 kg, od 1501 do 2000 kg 17 K za vsakih 100 kg, nad 2000 kg teže 26 K za vsakih 100 kg. Tovorni avtomobili plačajo 25 odstotkov več.

Na Angleškem se plača davek po k. s., in sicer za vsako k. s. 1 funt.

Na Francoskem se plača državni davek: za prvih 5 k. s. 72 francoskih fran-

kov po k. s., najmanj pa 360 fr. frankov, za sledečih 5 k. s. 90 fr. frankov po k. s., za sledečih 10 k. s. 108 fr. frankov po k. s., za sledečih 10 k. s. 126 fr. frankov po k. s., nad 30 k. s. 144 fr. frankov po k. s. Tovorni avtomobili za dostavo plačajo polovico te takse. Ravno tako plačajo polovico oni osebni avtomobili, ki so 1. januarja delj kot 9 let v prometu. Razen tega se plača oblastna taksa, ki pa ne sme biti večja kakor 8% državne takse. Tudi se plača občinska taksa, ki ne sme biti večja kakor 17% državnega davka. Kuluk se opravlja z avtomobili ali se pa lahko odkupi z denarjem.

(Nadaljevanje prihodnji ponedeljek.)

Asfaltiranje cest v Zedinjenih državah. V Zedinjenih državah so asfaltirali v letu 1930, okrog 100 milijonov kvadratnih metrov cest. Da lahko primerjamo, kako se je povečala uporaba asfalta pri gradbi cest, navajamo da je bilo pred 10 leti asfaltiranih le 73 milijonov kvadratnih metrov cest. V predlanskem letu se je porabilo vsega skupaj 3 milijone ton asfalta v vrednosti 35 milijonov dolarjev.

Avtomobili po 500 dolarjev. V newyorških novinah beremo, da se je 8 tovarnih avtomobilov v Ameriki odločilo, da bodo prodajale avtomobile po 500 dolarjev. Ti novi modeli bi imeli priti na tržišče takoj po novem letu.

Avtobusi z Dieslovim motorjem. Kakor je podoba, se avtobusi z Dieslovim motorjem vse bolj uveljavljajo. Na Angleškem je več avtobusnih družb delalo dalj časa poizkuse s takimi avtobusi, ki so vsi dali prav dobre rezultate. Danes je avtobusov z Dieslovim motorjem na Angleškem že nad 600.

Spomenik slavnemu vozaču. Na dirkališču Monthlery so te dni odkrili spomenik enemu izmed najboljših evropskih vozačev. Antoniu Ascariu, ki se je na tem dirkališču smrtno ponesrečil leta 1925. Pri dirki za francoski Grand Prix.

Številno trgovskih letal v Zedinjenih državah. Po najnovšem številu je v Severni Ameriki 10.233 aeroplanov, ki so last privatnikov in služijo v trgovske svrhe.

Avtomobilski klub, zagrebška sekcija, je ustanovil po nekaterih važnejših mestih svojega področja poverjenštva.

NOGAVICE

damske flori	svilene s »spico«	svila
Din 9.—	Din 12.—	Din 15.—

C. AHLIN,

Miklošičeva cesta 14, Poljanska c. 5, Celovska c. 56 (nasproti šiš. cerkve)

Diva in mati

Marlene Dietrich

s svojo hčerko. Ta fotografija je baje edma, ki je všeč umetnici

ANT. KRISPER

MESTNI TRG

DAMSKE SNEZKE z baržunom Din 75.—

349

Mihajil Solohov:

Vojna!...

Odlomek iz romana »Tih Don«.

Roman »Tih Don« je brez dvoma eden največjih dogodkov v ruski literaturi zadnjih let. Mladí pisatelj, ki je sam donski kazak, nam v svojem obširnem delu, obsegajočem tri zvezke, pod vidnim vplivom Tolstega »Vojne in miru« mojstrsko riše življenje donskih kazakov v strašnih letih 1914-1920, svetovno vojno in revolucijo. Skozi vrsto historičnih dogodkov bližnje preteklosti se kakor nit vleče roman mladega kazaka Grigorija Melehova, junaka te kazajske epopeje, ki ga bomo v našem prevodu spremljali v prve boje ruskih čet z Avstrijci, ki so tudi marsikateremu Slovincu še v živem spominu. Op. prev.

1.
Poslednje dni junija je polk odšel na manevre. Po odredbi divizijskega štaba je marširal do mesta Rovno v mestni okoliščini sta se kretali dve pehotni diviziji in oddelki konjeniške divizije. Četrta stotinja se je nastanila v vasi Vladislavki.

svojega voda baš ležal v šatoru in videl, kako je po ozki ulični strugi na spenjemen konju pridiral podesaul.

Kazaki na dvorišču so se zganili. »Kaj bomo spet šli?« je izrazil svojo domnevo Prohor Zykov in v pričakovanju prislutil.

Vodov podčastnik je vtaknil v podlogo svoje čepice šivanko (ravnokar je bil namreč krpal raztrgane šaravare).

»Nič drugače ne bo.«

»Še oddahniti se ne moreš, ne pustijo, hudiči!«

»Stražmojster je nekaj govoril, da bo prišel brigadni komandir.«

»Ta-ta-ta — tri-tri-ta-ti-ta!...« je zatrobil trobentač alarm.

Kazaki so poskočili.

»Kam sem dal tobačnico?« se je namah spomnil Prohor.

»Sedaj te!«

»Da bi jo vrag, tvojo tobačnico!« je med tekom kriknil Grigorij.

Na dvorišču je prišel stražmojster. Z roko je zadrževal sabljo in odlašal k pripniku. Konje so osedlali v času, ki ga je predpisovala vojaška uredba Grigorij je rupal šatorske količke; podoficir mu je še utegnil prisprijeti.

»Vojna je, fant!«

»Lajže!«

»Kaj bi lagal, stražmojster je dejal.«

Podrlj so šatore. Na ulici se je zvrstila stotinja.

»V vodne kolone!...« je obvisel nad vrstami njegov rezki glas.

Konjska kopita so zapaketala. V lahern diru je stotinja zapustila mesto in krenila po glavni cesti. Od vasi Kustejn eta se bližnji postaji v neenačomernem maršu približevali prva in peta stotinja.

Dan kasneje se je polk izvagoniral na postaji Verbi, 35 vrst od meje. Za postajnimi brezami se je že danilo. Obetalo se je krasno jutro. Na progi je piskala lokomotiva. Od rose zmoteče tračnice so se blestele ko lak. Konji so z rezgetom stopali iz vagonov. Za vodno črpalko se je razleglo vpitje, zamolklo povelje.

Kazaki četrte stotnije so na povodeh vodili svoje konje in prestopali v druge vozove. V rahli temi polni bezgove vonjave, so plavali gosti glasovi Motno so se lesketala lica in obrisi konj so se razblinjali v daljavi.

»Katera stotnjaja?«

»Sam povej, iz katere si se priklatlil!«

»Jaz ti že pokažem, capin! Kako govoriš z ofi-ci-rijem?«

»Oprostite, vaše blagorodjel... Nisem vedel.«

»Stopaj naprej!«

»Kaj se obotavljaš? Glej, lokomotiva že gre, teči!«

»Stražmojster, kje imaš tretji vod?«

»Stotnjaja-a, na-a-aprej!«

V koloni pa tih, polglasno: »Naprej, naprej, da bi te vrag, le pojdi naprej, če že dve noči nisi spal!«

»Sjank, daj da potegnem, od sinoči že

nisem kadil.«

»Zreba potegnili!«

»Povodec je progrizel, hudičk!«

»Moj se je na prednjih razkaval.«

Četrta stotinja je zagrajla pot druga, ki je krenila v stran.

V belkasti sinjini neba so se, kakor da bi jih s tušem narisal, ostro začrtali obrisi jezdecov. Sli so po štirje v vrsti. Sulice so se majale kakor gola solnčnica stebela. Izredka je zazvenelo streme, zaskripalo sedlo.

»Hej, bratci, kam pa vi?«

»Za botre gremo h vrstu.«

»Ha-ha-ha!«

»Molčite! Kakšni pogovori so to?«

Prohor Zykov je z dlano gladil okovani obod sedla, pogledal Grigorija v lice in šepetaje dejal:

»Ti, Melehov, ali se ne bojiš?«

»Čemu bi se bal?«

»No, tako, danes morda gremo v boj.«

»Prava reč.«

»Jaz pa se bojim,« je priznal Prohor in nervozno prebrl s prsti od rose polzke vaje. — »V vagonu vso noč nisem spal. Sna ni bilo blizu, pa če bi me bil ubil.«

Glava stotnje se je zganila in zdrsela, za njo je zdrsel tretji vod, konji so zdirjali enakomerno, da so plavno zanihale sulice, prižete k nogam.

Grigorij je izpustil vaje in dremal. Zdelo se mu je, da ni konj tisti, ki se prožno prestopa s prednjimi nogami in ga ziblje v sedlu, ampak da on sam po topli, črni cesti gre neznan kam in da je ta pot

neobičajno lahka in radostna.

Prohor mu je nekaj govoril na uho, njegove glas se je mešal s škripanjem sedla in peketom kopit, ne da bi motil obdajajočega, sladko dremavico.

Sli so po poljski poti. V ušesih je uspravajoče zvenela tišina. Nad potjo se je dimil v rizi dozoreli oves. Konji so se sklanjali k noskomu klasju in trgali kazakom vajeji iz rok. Laskava svetloba je spolzela Grigoriju pod zaspane trepalnice; dvignil je glavo in še zmerom slisal Prohorjev glas, enoličen kakor škripanje dvokol-nice.

Prebudilo ga je rezko in glasno pokanje, ki je nenaodoma kakor priplaval iz za ovse-nega polja.

»Strejajo!« je malone kriknil Prohor.

Strah je motno obdal njegove teleče oči. Grigorij je spet dvignil glavo; pred njim se je v taktu s konjskim hrbotom zibalava siva suknja vodovega podoficirja, naokoli je po poljani valovalo nepokošeno žito, nad njim pa je v višini brzojavnega droga nlesal škrijanec. Stotinja je ožvela, pogosti topovski strelji so je elektrizarili. Kakor vzpodboden od streljanja je podesaul Polkovnikov povedel stotnjaja v hitrem diru naprej. Za vozom poljskih poti, ki so se stekale pred zapuščenim krčmo, so pričeli srečavati kolone beguncev. Mimo stotnije je zdirjal eskadron nališpanih dragoncev. Stražmojster, s temno pljavimi zahtici, na polnokrvnem rjavcu, se je ironično ozrl na kazake in vzpodbodel konja. Na blatnem in strmem klancu je obstala

Sportna nedelja

Državno prvenstvo se nadaljuje

Poraza „purgerjev“ in „majstora sa mora“ — Tudi v Ljubljani so se borili za točke — Slovan jesenski prvak I. razreda — V pokalnem tekmovanju v Mariboru je po žrebu zmagal Železničar — Češkoslovaška : Italija remis.

Včeraj se je po štirinajstodnevem odmoru zopet nadaljevalo državno prvenstvo. V Zagrebu se je vršila tekma Gradjanski : Concordia, v Sarajevu pa Sašk : Hajduk. Obe tekmi sta prinesli precejšnje iznenadenje. V Zagrebu je moral Gradjanski kloniti Concordiji, v Sarajevu pa je proti vsakemu pričakovanju Hajduk podlegel Sašku.

Po včerajšnjih tekmah je prvenstvena tabela naslednja:

BSK	6	6	0	19:2	12
Hajduk	7	3	2	12:9	8
Gradjanski	6	3	1	6:5	7
Concordia	6	3	0	13:10	6
Sašk	7	2	0	8:20	4
Mačva	6	0	1	5:17	1

V naslednjem nekaj podrobnosti o včerajšnjih tekmah:

Concordia : Gradjanski 1:0 (1:0)

Zagreb, 15. novembra. Ob zelo slabem vremenu se je danes vršila prvenstvena tekma med Gradjanskim in Concordijo. Poset je bil zelo pičel. Igrišče Gradjanskega je bilo naravnost nemogoče, na mnogih krajih je stala voda. V prvem polčasu je bila v premoči Concordia, v drugem polčasu pa je prevzel vodstvo Gradjanski ter je naravnost biokiral vrata nasprotnika, ki je potegnil vse svoje moči v obrambo, zaradi česar tudi Gradjanski ni mogel ničesar opraviti.

Prišlo je tudi do izpadov igračev, kate-

rih budimpeštanski sodnih Gerö ni mogel preprečiti, čeprav je sicer sodil dobro in objektivno. V prvem polčasu je bil blešan srednji krilec Gradjanskega Hügl ter je igral Gradjanski 15 minut samo z 10 igrači. V drugem polčasu pa je bil poškodovan Concordijsa Valjarevič, ki pa se je po 5 minutah zopet vrnil na igrišče.

Sašk : Hajduk 2:1 (2:0)

Sarajevo, 15. novembra. Današnja tekma med Saškom in Hajdukom je končala s precejšnjim presenečenjem. Kljub temu, da je Sašk igral na domačem terenu, je bil vendarle Hajduk favorit. Toda borbenost Saška je premagala znanje Hajduka. Vodstvo je Sašk dosegel po Ivanoviču. Isti igralec je zabil tudi drugi gol. Krivda na tem голу je predvsem na Bonaciću, ki je zakril vratarju izgled. Ta dvojni uspeh domačinov je Hajdukovec depresional ter je Sašk v prvem polčasu ostal v premoči.

V drugem polčasu pa se je Hajduk znešel ter predvsem forsiral igro preko krila. Vendar pa je Benčić preveč drbljal. Prišlo je tudi do spopada med Klemensom in Kragićem. Sodnik je oboje izključil. Na intervencijo kapetanov obeh moštev pa je preklical svojo odločitev in sta oboje ostajala zopet igrali popolnoma. Hajduk je predvedel za oko zelo lepo, toda nekorišno igro. V kazenskem prostoru pred vrati Saška je večkrat kombiniral po več minut. Častni gol za Hajduka je zabil Benčić iz enajstmetrovke.

trajale le po 45 minut. Tudi s sportske strani je prireditelj uspešna prav dobro. Moštva so igrala z elanom, z voljo in razmerno številni gledalci so gotovo prišli na svoj račun.

Kot prva tekmovalca sta nastopila

Kongres pleše

Železničar : Svoboda 2:0

SK Svoboda je težko nalogo proti močnemu nasprotniku rešila navdse častno. Železničarji so sicer igrali vodilno vlogo. Svoboda pa kljub temu ni izgubila glave in je večkrat podrla silno obrambo Železničarjev. Po igri sami je Železničar zmago zaslužil. Mnogo njihovih akcij pa je obstajalo zaradi mehkega terena. Tekmo je sodil g. Nemeč.

V drugi tekmi sta se srečala

Maribor : Rapid 2:1

Tudi v tej igri je bilo razmerje med moštvioma silno kakor v prvi z razliko, da SK Rapid v napadu ni imel zmernih ljudi. Delo obrambe se je s tem podvojilo. Ugodno je izmenjal ISSK Maribor, ki je zmagal popolnoma zaslužen. Izvrstna je bila ožja obramba. Tudi krilska vrsta je bila izborna. Po dolgem času je zopet igral Prevoljnik, ki je bil zelo dober. Napadalna vrsta je bila kolikor toliko dobra, vendar pa se nam zdi, da brez Bertoncelja ne gre. Sodnik dr. Planinšek je bil izvršen.

V finale sta se torej plasirala

Maribor : Železničar 0:0

Stara rivala sta se v tej tekmi pomerila resno in ostro, za kar je dajalo inicijativno moštvo Maribora. S silnim startom in hitro igro so Mariborčani potegnili za seboj Železničarje, ki so morali napeti vse sile, da so obdržali igro odprto. Železničar je nastopil v isti postavi kakor proti Svobodi. V celoti je napravil soliden vtis. Ožja obramba je zadovoljevala. Dragocena moč je Wagner.

Maribor, ki je bil v najmočnejši postavi, je tudi to pot dokazal, da je vreden simpatij, ki ga spremljajo na vsakem igrišču. Moštvo je hitro odločno, požrtvovalno in do skrajnosti disciplinirano. Steber moštva je vsakakor ožja obramba z nenadkritljivim Korenom v vratih. Tudi njegov brat v obrambi je zopet v dobri formi. Drugi branilec Bertonceelj je naravnost briljiral. Napad je bil skupno dober. Izgubil pa je mnogo zog zaradi mehkega terena. Razen tega je tudi premalo streljal, imel je tudi smolo, ker so par lepih zrelih situacij zastreljali mimo prečke ali v prečko. Po poteku igre nikakor ni bila presenetljiva zmaga Maribora. Tik pred koncem igre je ubranil vratar Koren enajstmetrovko, narkar je sodnik zaključil igro. Ker je bil

podaljsek dvakrat po 10 minut zaradi teme nemogoče, so žrebali in je žreb odločil za zmagovalca SK Železničarja. Sodil je g. Nemeč.

Ostale nogometne tekme :

Beograd: BSK : Jugoslavija 2:1 (2:1).
Rim: Italija : Češkoslovaška 2:2 (0:0).
Dunaj: Rapid : WAC 4:2 (3:2).
Wacker 4:1 (2:1).
Vienna : FAC 6:2 (2:1).
Budimpešta: Ferencvaros : Attila 4:0 (0:0).
Ujpest : Nemzeti 2:1 (2:1).
Debrecin: Hungaria : Boeckay 3:1 (3:1).
Sobotište: Sabaria : Kispeszt 3:1 (2:0).
Kapošvár: Somogyi : Vasas 3:2 (2:1).

Finci — evropski prvaki v lahki atletiki

Lahkoatletska sezona na Finskem je sedaj zaključena in letošnja bilanca doseženih uspehov je zopet več kot zadovoljiva. Miting z »dednim nasprotnikom« Svetsko so Finci s prepričevalno lahkoto odločili v svojo korist. Tudi ta zmaga je zgovoren dokaz, da so Finci premagali najresnejšo oviro za prihod v Evropi in obenem postavili letos serijo novih rekordnih znamk, za katere ostali Evropski ne preostane več kot — obudovanje.

V ilustracijo ogromnega koraka navzgor naj navedemo samo, da šteje med množico drugih 26 atletov, ki mečejo kopje nad 60 m, 4 tekače, ki tečejo 1500 m pod 4 minutami in 6 mož, ki potrebujejo za 3 km manj kot 15 minut. Tudi Nemci, ki so po vojni pokazali ogromen napredek, ne morejo proti tem majhnim Fincom postaviti pravih nasprotnikov.

Ce se vzame 10 najboljših evropskih rezultatov v vsaki disciplini in se računa po 10 točk prvo, 9 za drugo, 8 za tretje mesto itd., potem dobimo za kvalifikacijo posameznih narodov naslednje številke: Finska 255,1, Nemčija 229,2, Švedska 117, Madžarska 75, Norveška 52,1, Anglija 47,

Kongres pleše

Francija 44,2, Italija 25, Češkoslovaška 19,3 in Estonka 17.

Najsižbejši so Finci na kratkih progah. V teh disciplinah se je pojavilo mnogo mladih moči z odličnimi rezultati, toda za Los Angeles vsi ti tekači nimajo prave rutine in zveza se še ni mogla odločiti za nikogar. Najboljše znanke so: Virtanen na 100 m 10,7, Strandvall na 100 m 10,8, na 200 m 22,1 in na 400 m 49. Na srednjih progah vladata Larva in Purje, na dolgih pa štejejo Nurni, Lethinen, Virtanen in Iso Hollo. Seveda imajo Finci povsod mnogo naraščajca, ki ga lahko z mirno vestjo pošljejo na vsak mednarodni miting. Največ izgledov za bodočega Nurmijevega naslednika ima 23letni Lethinen, o katerem prorokujejo njegovi trenerji, da bo prvi, ki bo tekel 5 km pod 14,20.

Nurni se spričo take konkurence že težko drži na prvem mestu, dočim sta Vide in Ritola že zaostala za mladim Lethinenom. Na dolge proge je situacija med temi »kanoni« naslednja:

Na 3000 m: 1. Lethinen 8:25,1; 2. Nurni 8:25,2; 3. Iso Hollo 8:28; 4. Virtanen 8:28.
Na 5000 m: 1. Lethinen 14:31,7; 2. Iso Hollo 14:36,3; 3. Virtanen 14:40,8; 4. Nurni 14:47,6.
Na 10 km: 1. Nurni 30:50,6; 2. Iso Hollo 30:51,4; 3. Loukola 31:35; 4. Kukkonen 31:49,2.
Tekečev na zapreke na Finskem ni mnogo in edino Sjöstedt spada v mednarodni razred (110 m 14,4). Tudi med skakači ni posebnih zvezd, razen v višino. Podrobno: V daljino: Abo 7,19; v višino Dahman 1,94, troskok Järvinen 14,90; ob palci Lindroth 4,03 m.
Druga posebnost finskih atletov pa je — skupno s teki na dolge proge — met kopja. 26 mož z meti nad 60 m med komaj tri in pol milijona prebivalci! Številke padajo takole: Penttilä 69,80, Järvinen (svet. prvak) 68,43, Nurni 66,80, Lietu 66,54, Sippala 65,96 itd. Tudi v metu diska ima močne zastopnike (Kivi, Kotkas, Lindstedt), ki mečejo do 48,46 m. S kladivom so se trije pognali čez 50 m. Kroglja je šla Järvinenu 15,55 m daleč, drugih osem atletov pa meče med 14,40 do 15,28.
Finska je z bilanco za l. 1931 lahko zadovoljna. Doma je bila lepo in počakati je treba le še, ali bo ta račun držal tudi v Los Angelesu.

Sport v Westminsteru

Zadnje volitve v angleški parlament so med drugimi presenečenji prinesle tudi pomembno novost v tem, da bo sport tamkaj zastopan tako častno kakor sploh še ni bil nikjer. Po Westminsterških dvoranah se bodo zbirali odslej številni poslanci, ki so se ali pa so vsaj bili znani borci v različnih sportnih panogah.

Med njimi je v prvi vrsti omeniti olimpijskega prvaka lorda Burghleya, veslaškega državnega prvaka kapitana R. C. Bournea, izbornega teniškega igralca sir J. Ganzonija, dva znana boksača lorda Clydesdalea in lorda Knebwortha, izvežbanega igralca cricketa lorda Douglassa in še druge.

Tudi med poraženimi kandidati je bilo nekaj odličnih sportnikov, med njimi bivši boksaški prvak srednje teže Kid Lewis, kapitan cricketove ekipe iz Lancashire in svoječasi nevarni tekmovalc v hoji na pol milje Noel Baker. Sicer pa je med 615 člani nove angleške spodnje zbornice tudi častno število igralcev golfa in cricketa.

Kot osrednjo osebnost, ki bo zastopala poleg ostalih narodnih interesov tudi sportno delo v Angliji, je treba vendarli smatrati lorda Burghleya, ki si je priboril zmago z prepričevalno večino 12.434 glasov.

Lord Burghley spada med najmarkantnejše atlete v mednarodnem sportnem življenju. Svojo prvo večjo zmago je slavil l. 1925., ko je postal angleški prvak v

Kongres pleše

tekmu na 440 yrdov z zaprekami. Ta naslov je branil uspešno tri leta in si pred dvema letoma osvojil še prvenstvo v isti disciplini na 110 m. Največji triumf pa je dosegel l. 1928., ko je na IX. olimpijadi v Amsterdamu izvojeval zmago v teku na 400 m z zaprekami. V njegovi izredno nagli sportni karijeri je treba končno še omeniti, da je bil pred kratkim — torej komaj 28 let star — izvoljen za podpredsednika angleške lahkootletske zveze, organizacije, ki jo zaradi odličnega poslovanja in nenavadne razširjenosti z zavistjo gledajo številna druga — le na zunan — bolj kričeča stanovska ali sportna društva.

Izvolitev odličnega sportnika v narodno zastopstvo kaže zelo nazorno, da onstran Rokavskega preliva ne posevčajo sportu nič manjše pozornosti kot družabnim, gospodarskim ali političnim zaslugam. Zato

so volilci v tako impozantnem številu oddali glasove tudi za moža, ki ga diktira predvsem bogate izkušnje in znanje iz sportnega življenja.

Lord Burghley je prejel ob priliki svoje prve politične zmage mnogo čestitk, med njimi tudi iz raznih delov Evrope, kjer je že navduševal sportno občinstvo in nasprotnike s svojim sigurnim in običajno tudi zmagovitim nastopom.

Plavalna sekcija SK Ilirije. Seja načelstva danes 16. t. m. ob 18.30 v kavarni Evropi.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Drevi ob 20. seja sekcijskega odbora v hotelu Miklič.

Najrazkošnejša veleopereta Ufe iz veseliga dunajskega miljeja z bleščicim baletom, čarobno muziko, petjem in fantastičnim številom sodelujočih

Kongres pleše

JUTRI PREMIERA!

GLEDALIŠČE

Drama.
Začetek ob 20.
Ponedeljek, 16.: Dve nevesti. D.
Torek, 17.: zaprt.
Sreda, 18.: Kralj na Betajnovi. E.
Četrtek, 19.: Kir Janja. Gostovanje članov drame Narodnega gledališča iz Beograda. Izven.
Petek, 20.: zaprt.

Opera.
Začetek ob 20.
Ponedeljek, 16.: zaprt.
Torek, 17.: Damski lovec, Car se da fotografirati. A.
Sreda, 18.: Viktorija in njen huzar, opereta. D.
Četrtek, 19.: zaprt.
Abonenti reda D v ljubljanski drami bodo imeli drevi ob 20. za svoj abonma Golarjevo kmečko veseljo »Dve nevesti«.

Gostovanje članov beograjske drame v ljubljanskem gledališču. V četrtek 19. t. m. bodo gostovali v ljubljanski drami člani Narodnega pozorišča iz Beograda. Vpizorili bodo znamenito izvorno komedijo Stjerje Popovića »Kir Janja«. Naše občinstvo opozarjamo na to edino gostovanje beograjskih umetnikov pri nas in vabimo k posetu predstave.

Ciril Debevec in Emil Kralj, člana ljubljanskega gledališča, nastopita v torek 17. t. m. kot gosta v mariborskem gledališču, in sicer v vlogah Stanhoveca (Debevec) in Osbornea (Kralj) v Sheriffovi drami »Konec pota«. Obe vlogi spadata med najuspešnejše kreacije obeh igralcev, zato vabimo občinstvo, da redke prilike ne zamudi in si vstopnice pravočasno nabavi.

VABIMO VAS, oblecite se pri nas!

Po svojem okusu si izberite oblačilnih potrebščin

ZA MAL DENAR.

Trenchcoat, suknje, obleke, perilo L. dr.

A. Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Korak naprej

k uresničenju svojih želj s srečko drž. razredne loterije.

Samo še nekaj dni jih bo mogoče dobiti v vseh podružnicah »Jutra« in v

Zadružni hranilnici r. z. z o. z.

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA ST. 19

I. ŽREBANJE BO ŽE 19. T. M

poljska baterija. Jezdci so se znašli nad konji, okoli pa so se sukali orodnjaki. Potaven, kovav baterijec je nesel od krčme sem narobe desak, ki jih je bil najbrže odtrgal od plota.

Stotinja je prehitela pehotni polk. Vojski v pomekanjih sukajah so naglo korakali, solnce je odsevalo od njihovih očičenih kotličkov in njegovi žarki so polzeli po ostrinah bajonetov. Poddesetni zadnje čete, majhen nagajavec, je vrgeel za Grigorijem kepo bta.

»Ujemi, boš vrgeel v Avstrijce!«
»Ne uganjaj neumnosti, kobilu! Grigorij je z bičem v zraku preskal blatno kepo.«

»Kazaki, nesite jim naše pozdrave!«
»Saj se sami vidite z njimi.«
V glavni Koloni so poživljavali polično popevko; poleg kolone je šel tolstozadnji vojak, podoben ženski, plesal, pliskal in se tolkel z dlanmi po mečih. Oficirji so se smehljali. Ostri vzdih bližnje opasnosti jih je zblijzal za vojaki in jih napravil popustljivejše.

Od krčme pa do vasi Goroviščuk so takor gosenice lezli pehotni oddelki, komorce, baterije, bolničarske čete. Čutiti je bilo mrtvaško sapo bližnjih bojov.
Se preden so prišli do vasi Berestocko, je dohitel četrto stotnjo komandir polka

Kaledin. Z njim je jahal vstric vojni estarjšina. Grigorij je z očmi spremljal postavnega polkovnika in slišal, kako mu je vojni starejšina razburjeno dejal:

»Na karti te vasi ni, Vasilij Maksimovič, lahko se znajdemo v neprijetni situaciji.«

Polkovnikovega odgovora Grigorij ni slišal, zakaj v tem trenutku ju je dohitel adjutant. Njegov konj se je nagibal na zadnjo levo nogo. Grigorij je mehanično opredelil vse prednosti adjutantovega konja.

V daljavi so se pod strmno rebrijo, pokrito s polji, pokazale vaške kočje. Polk je šel v nenakomernem diru in konji so se pričeli vidno potiti. Grigorij je z dlanjo božal potemneli vrat svojega rjavca in gledal naokrog. Za vasjo je bilo videti vrške gozda, ki so kakor zelene ostrine strleli v sinjo kupolo neba. Za gozdom so gmeli topovi; to grmenje je zdaj že močno pretresalo jezdecem sluh in konji so zavoljo njega pričeli striči z ušesi. Zdjaj pa zdjaj so presecale ozračje salve iz pušk. Nad lesom so v zraku lebdeli majhni dimi šrapnelnih eksplozij, puškarjenje se je oddaljilo nekam na desno od gozda in postajalo zdaj tišje zdaj spet glasnoje.

Grigorij je ostro sprejemal glasni zvok in njegovi živci so se tesno navijali na

vreteno občutkov. Prohor Zykov je hrazil v sedlu in nenohoma govoril.
»Grigorij, streljajo — ravno tako se mi zdi, kakor da bi otroci s palico tolkli po plotu, ali ni res?«

»Možič je vendar, klepetulja!«
»Stotinja se je približala vasi. Po dvoriščih so se gomili vojski, v kočah pa so se domačiji pripravljali na odhod. Povsod je na njihovih hcih ležal pečat negotovosti in zmede. Na nekem takem dvorišču je Grigorij videl, kako so vojaki zaneli ogenj pod skednjevo streho, gospodar — visok sivolas Belorus — pa je zaradi nenadne nesreče ves potr hodil okoli njh, kakor da bi ga ta stvar prav nič ne brijgala.

Grigorij je dalje videl, kako je njegova družina skladala na telego blazine v rdečih prevlekah in razno drugo šaro, gospodar pa je skrbno nesel polomljen obod kolosa, ki ga mogoče že deset let ni nihče rabil.

Grigorij se je čudil nerazsodnosti žensk, ki so zlagale na telege svetilne lončke in kone, v kočah pa so ostavljale vsakojake potrebne in dragocene reči. Po ulici je ležal na široko razstlan puh, ki ga je bil nekdo iztrezel iz pernice. Daleč naokrog se je širil vonj pa sajah in kletih Ko so že zapuščali vas, jim je prišel naproti žid.

Skozi tenko, kakor s sabljo razklano odprtino njegovih ust se je razlegel krik:

»Gospod kozak! Gospod kozak! Ah, bože moj!«

Majhen, okrogloglavi kazak je pridrel mimo, mahal z bičem, ne da bi se za krk kaj zmenil.

»Stoj! Je zaklical kazaku podesaul druge stotnje.«

Kazak je skočil okoli ovinka in planil v stransko ulico.

»Stoj, lopov! Od katerega polka si?«
»Krogla kazakova glava se je sklonila h konjskemu vratu, kakor pri dirki je pognal konja v besen galop, ga vzdobdel, da se je pred visokim plotom vzpel na zadnje noge in urno skočil na drugo stran.

»Tu je deveti polk, vaše blagorodje. Od nobenega drugega ne more biti.« je javil podesaulu stražmojster.

»Vrag naj ga vzame!« se je namršil podesaul in se obrnil k židu, ki je padel k njegovemu stremenu. »Kaj ti je vzelo?«

»Gospod oficir... uro, gospod oficir!« Približali so se drugi oficirji. Žid se je s svojim lepim rdečim licem obrnil k njim in pogosto migal z očmi.

Podesaul ga je z nogo odrinil od stremen in pognal konja.

Žid je ves zmuden stal sredi ulice. Lica so mu drgetala.

»S poti, pane židove!« je strogo zaklical komandir stotnije in zamahnil z bičem. Četrta stotinja je med početanjem kopit in škripanjem sedel sli mmo nboega. Kazaki so zasmeljivo škilili na ubogega žida in se smilili:

»Kazak res ne more živeti, ne da bi kradel.«

»Kazaka se vsaka reč prime.«

»Samo slabo naj je ne spravi.«

»Preতো je pogumen...«

»Skočil je čez plot ko mlado ščene!«

»Stražmojster je zaostal za stotnjo in med splošnim smehom kazakov naperil sulico.«

»Teci, židjuga, če ne te nabodem!...«

Žid je prestrašeno odprl usta in stekel. Stražmojster ga je dohitel in od zadaj opazil z bičem. Grigorij je videl, kako se je žid spodtaknil, pokrill lice z dlanmi ter se obrnil k stražmojstru. Skozi njegove tenke prste je kakor skozi cevko brizgnila kri.

»Zakaj?...« je z ihtočim glasom kriknil.

Stražmojstru so se zasvetile kakor erarni gumbi okrogle jastrebje oči, ko je odhajale dejal:

»Ne hodi bos, bedak!«
(Dalje 23. novembra.)

ZENA V SODOBNEM SVETU

Razorožitvena konferenca v Ženevi februarja l. 1932.

Zadnje čase prihajajo poročila o finančnih in gospodarskih krizah neverjetnega obsega z vseh strani sveta. Nove napetosti se porajajo med narodi. Edina svetla megla vseh temni vestni se vidi v sestani razorožitvene konferenca Društva narodov, ki bo februarja l. 1932. v Ženevi.

V razorožitvenem prizadevanju se uspešno in marljivo udeležujejo zlasti žene, ki so za pozitiven uspeh konferenc in so začele v vseh deželah sveta zbirati podpise za prošnjo za razorožitev, ki bo izročena svetu Društva narodov. Vodilni močje in žene vseh narodov podpirajo to akcijo ki ima, čeprav še ne obstaja dolgo, že mnogo uspehov.

Mirovni pohod ženske lige za mir in svobodo

Nabiranje podpisov za prošnjo za razorožitev.

V Avstriji so ustanovili razorožitveni odbor, v katerega je stopilo 22 društev. Sklican je bil velik shod, na katerem sta govorila dr. Karl Renner, predsednik Narodnega sveta, in dr. Karl Drexler, vodja krščansko-socialne stranke. Sprejeta je bila resolucija med drugim naslednje vsebine: »Pozivamo avstrijsko vladu, da stori vse, da se bo razorožitvena konferenca ugodno zaključila, ker bi neuspeh ali pa preložitve konferenca ob sedanjem svetovnem položaju mogla imeti nepregledne posledice. Zahtevamo, da narod vpliva na volitve delegatov za razorožitveno konferenco. Zahtevamo, da se konferenca vrši javno in ne za zaprtimi vrati. Zahtevamo, da bodi cilj konferenca splošna razorožitev.«

Zadnje delo razorožitvenega odbora je bilo sklicanje konference pod geslom »Nikdar več vojne!« na Dunaju, kjer je bilo zbranih kakih 600 oseb. Doslej so nabrali 7000 podpisov.

V Franciji je izšla pobuda za mirovni komitee od Lige žen. Vpisalo se je 17 organizacij. Te skupine sklicujejo neoprestano konference in shode po vaseh, pridobivajo pa so tudi že podpise mnogih uglednih ljudi. Med temi je tudi politik Edouard Herriot. Dosedaj je nabranih 40 tisoč podpisov.

Iz Holandske poročajo, da kroži sedaj 10.000 nabiralnih pol za podpise, ni pa še znano, koliko podpisov je doslej nabranih. 2. julija letos so cenili njih število na 15.000. Priredili so več razorožitvenih shodov in 20 majja je imela v radiu govor Selma Mayerjeva. Uspeh je bilo naročilo 100 novih formularjev. Z akcijo so se bavili tudi časopisi, ki so docela natiskali besedilo prošnje. Eden največjih holandskih listov je ves teden pričel objaviti prošnjo za mednarodno razorožitev, nakar so se tudi drugi holandski listi poznimali za to in tiskali naslednje kratko besedilo: »Prosimo najvljudnejše razorožitveno konferenco Društva narodov, da v imenu človeštva podzame korake, ki bodo vodili do razorožitve vseh narodov.« Za to izjavo so dobili holandski listi do konca julija letos 2 in pol milijona podpisov.

Na Danskem pridno delujejo za razorožitev. Do konca julija letos se je podpisalo 50.000 oseb.

Na Madžarskem je kljub težavam pri razorožitveni propagandi zbrala g. E. Mellerjeva pred kratkim 1150 podpisov. Knezoškof unitaristične cerkve Jozan je

nedavno izjavil v neki pridigi, da je sedaj najvažnejša naloga vseh kristjanov, da podpiše prošnjo za razorožitev in zbraja podpise. Ta izjava je napravila velik vtis, kajti kljub temu, da je knezoškof prepričan pacifist, se je sedaj prvič priključil mirovnemu pokretu. Celotno število na Madžarskem zbranih podpisov je 4720.

V Belgiji se je od 1. do 17. avgusta letos vršilo mirovno taborenje deklet v Morlanwelzu. Ta dekleta sedaj pridno nabirajo podpise.

Na Poljskem so šele pričeli delo, ker so na novo organizirali celo skupino. Sedaj so sprejeli v poljsko skupino tudi Ukrajince, za predsednico pa je bila izvoljena dr. Budinska-Tylicka, ki uživa podporo mnogih mirovni in teozofičnega društva, ki je stavelo odbor na razpolago svojo pisarno. 500 nabiralnih pol je prevzela organizacija sindikalistov, pričela pa se je zanimati za reč tudi poljska socialna demokracija. Dr. Budinska poroča, da se za prošnjo posebno navdušujejo delavske množice. Do junija so nabrali 1500 podpisov.

V Palestini se je skupina židovske Lige žen zelo pridno udeleževala v razorožitvenem boju. Ta skupina je nastala v hudih dnevih, toda temeljna misel lige, da vzgoji narode k miru in bratstvu, je bila od židovskih žena v Palestini zelo simpatično sprejeta. Zadnje mesece so ustanovile v večjih kmetijskih nasebinah mirovne skupine. Odkar obstaja židovska skupina Lige žen, t. j. 1. in ena četrtna leta, je predavala predsednica ga. Asaryahujeva na večjih shodih o delovanju in ciljih lige. V židovskem časopisu je bilo objavljeno več člankov inotic o delovanju in stremiljenjih lige in o razorožitveni kampanji. Ker so se članice z veliko vneto posvetile nabiranju podpisov, so nabrale dosedaj 2000 podpisov. Prošnje za razorožitev so pisane v hebrejskem in angleškem jeziku.

Propaganda za razorožitev beleži uspehe tudi na Islandiji, v Argentini, v Braziliji in mnogih drugih državah.

Izjava Alberta Einsteina

Od 1. do 4. avgusta letos se je vršil v Lyonu kongres nasprotnikov vojne pod predsedstvom poslanca Fenner-Brockwaya. Udeležili so se zbor delegatov iz 20 dežel in pri sejah je bilo povprečno prisotnih 100 ljudi. Prva dva dneva sta bila posvečena poročilom iz veljanih dežel. Iz teh je razvidno, da deluje 43 skupin v 22 deželah.

Najznamenitejši dogodek tega kongresa predstavlja pismo profesorja Einsteina, ki pravi med drugim:

»Obracam se na Vas delegati Internationalne nasprotnikov vojne, ki ste zbrani v Lyonu, ker zastopate tisto gibanje, od katerega moremo z največjo gotovostjo pričakovati odpravo vojne. Če boste delali pametno in pogumno, postanete nekoč najučinkovitejša skupnost v največjem vseh človeških prizadevanjih. Može in žene v 56 deželah, katere zastopate, bodo postali svetovna sila, večja od meča.«

Vsi narodi govore o razorožitvi. Na Vas je, da jih naučite, da ne bodo o tem samo govorili, temveč delali.

Kdor misli, da je nevarnost vojne prešla, živi v svetu sanj. Danes doživljamo militarizem, ki je jačji in nevarnejši od onega, ki je povzročil svetovno vojno.

Toda v narodih narašča odpor proti vojni. Brez strahu in odločno morate širiti mirovni misel. Narode morate pripraviti

do tega, da vzamejo razorožitev v svoje roke in izjavijo, da nočejo več vojne.

S svojim pozivom se obračam posebno na duhovne voditelje vseh narodov. Pozivam svoje tovariše, zastopnike znanosti, da odklonijo sodelovanje v vojne namene. Pozivam duhovništvo, da išče resnico in se odreče narodnostnim predsodkom. Pozivam pisatelje, da se odkritosrčno izrečejo za naše stališče.

Pozivam vsak časopis, da deluje za našo idejo. Prosim vodilne novinarje, da vprašajo brez ovinkov vplivne in odlične osebnosti, kaj mislijo o vprašanju miru. Ali morejo pričakovati razorožitev drugih, preden sami ne položijo orožja in ne ponudijo prijateljstva?

Ali ste za vojno ali pa proti njej. Če ste za vojno zahtevajte od znanosti, financ, industrije, religije in delavstva, da dela z vsemi močmi na pospeševanju oboroževanja, ki naj bo smrtonosno kolikor mogoče. Če pa ste proti vojni, jih pozovite, da se ji protivijo z vsemi močmi.

Da bi tej generaciji uspel najvažnejši napredek, kar jih pozna zgodovina! Da bi zapustila tistim, ki bodo prišli za njo, neprecenljivo darilo: svet, s katerega je za vedno pregnano barbarstvo vojne! To pa se nam bo posrečilo le, če bodo vsi tisti, ki sovraživajo vojno, imeli dosti poguma za izjavo, da nočejo več vojne.

Pozivam vse moče in žene, najznamenitejše in povprečne, naj se izjavijo še pred svetovno konferenco za razorožitev v Ženevi, da odklanjajo, da bi v bodoče podpirali vojno ali vojne priprave. Prosim Vas, da to stališče pismeno sporočite vladi vsde dežele in da me v podkrepitve svoje odločitve o tem sporočilu obvestite.

Pričakujem tisoč odgovorov na ta poziv. Prosim, da jih pošljete meni na naslov: War-Resisters International, 11 Abbey Road, Middlesex, England. V svrhu izvršitve tega pokreta sem privolil, da se ustanovi Einstein-Pond War Resisters International, ki sprejema prispevke na gornji naslov.»

Načelno stališče Mednarodne feministične alijanse k vnašanju svetovnega miru

Na zadnjem kongresu alijanse v Berlinu l. 1929. so se prisotne delegatke iz 45 držav zedile na naslednjih načelih:

V svrhu dosege trajnega miru naj prenehajo po vsem svetu teroristične metode gospodarskega, militarističnega, političnega ali kulturnega značaja.

Vse države naj si osvoje stališče, da je vsaka napadalna vojna zločin. Društvo narodov naj skliče razorožitveno konferenco, ki naj sklene takojšnjo brezkompromisno razorožitev vseh držav.

Uverjen, da je njegovo prepričanje v soglasju s prepričanjem javnega mnenja širokih množic vsega sveta, poziva kongres od svojih držav in od Društva narodov skorajšnje uresničenje trojnega smotra: mirna poravnave mednarodnih prepričav, razoroženja in odprave vojne.

Kongres obsoja vojne metode, zlasti priprav bočne vojne s strupenimi plini, ki bi pomenila uničenje človeštva.

Čitate ilustrovano revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

K zaposlenosti poročenih žen

Članek, ki je izšel pred tedni v tej rubriki, bi moral vzbuditi več zanimanja med ženskim kakor tudi med moškimi, saj se razpravlja v njem o izredno perečem socialnem vprašanju.

Povsod debatiramo danes o vzrokih brezposelnosti. Mnenja so številna in različna. Tako trdijo mnogi, da je eden vzrokov za posilitev žen, drugi pa vidijo zlo le v zaposlitvi poročenih žen.

Priznati pa se mora, da je zaposlitev žen v državnih kakor tudi v privatnih službah popolnoma umestna. Temu so nasprotni samo taki ljudje, ki se ne morejo ali se pa nočejo vzdrževati v dejstvo, da ima vsak človek, mož ali žena od narave dano pravico, da se preživlja s poštenim, svobodno izbranim poklicem. Na prvi pogled je jasno, da so tisti »lepi časi«, ko so dekleta le sedela doma in čakala na ženine, že davno za nami. Pravični čas je prišel tudi ženskemu spolu: enakopravnost in prav isti čas gre brezobzirno preko vseh, ki odkrajajo ženskam pravico do svobodnega poklica.

Popolnoma drugače pa je z zaposlitvijo poročenih žen. Že sam namen zakona (braka), ki obstoji najprej v zarajanju otrok, potem v vzdrževanju in vzgoji mladine in naposled medsebojni odpomoci med možem in ženo, nam pokaže takoj, da je določena poročni ženi glavna »loga v družinskem življenju. ne pa v službi.

Kako važna, težavna in odgovorna je vzgoja otrok, bi nam mogle povedati one poročene žene, ki so res prave matere in gospodinjice. Materinstvo zahteva celega človeka! Dokazano je, da so s poklicem zaposlene poročene žene po večini povzračarke doma ali pa v službah. Razumljivo! Saj se tudi ne more zahtevati, da bi se v prostem času, ko pridejo iz uradov duševno utrjene domov, posvetile otrokom in družini. Ta dolžnost pade na služkinje. Često so te zelo na mestu, posebno starejše, toda to so samo častne izjeme. Posledice so: slabo vzgojeni otroci in nered v gospodinjstvu. To rodi možovo neveljavo. Žena se čuti užitajna; njej, ki služi denar prav tako kakor mož, pri tem pa pozabi, da je, ohraniti bi morala biti tudi mati in gospodinja, se ne sme reči žal beseda. Rezultat: ločitev zakona. Ali telesno in duševno izčrpanje žene. Ker je družina slaba, je slaba tudi država. Prvi argument proti zaposlitvi poročenih žen!

Drugi je prav tako važen! Ozmimo se samo na ogromno število mladih brezposelnih, odnosno diplomiranih učiteljskinc. Ali ni to krivično, da morajo mlada dekleta, za katerih študij so njihovi starši porabili čisto od ust pritrjeni denar, čakati na službo zato, ker so ta mesta zasedena od poročenih učiteljic. Med temi pa je lepa množica takih katerih možje imajo zelo dobre službe. Taki primeri so številni. Isto velja tudi za druge poročene žene, ki so v najrazličnejših privatnih in državnih službah. Tukaj vija načelo: nekaterim več kakor je potrebno, drugim nič.

Mnenje pisca teh vrst je: Skrajni čas je že, da se tukaj nekaj »krene. Umevno je, da bi bila absolutna izločitev poročenih žen iz državnih služb neprimerna in nepravična, posebno v primerih, kjer vzdržujejo poročene uradnice same svojo družino. Taki rigorozno od državnih oblastev pregledani umestni primeri naj bi se izjemno tolerirali. Tako bi država sama skrbela, da bi bili njeni uslužbenci res potrebni ljudje. Gotovo pa ne gre, da bi se posameznim, nikdar zadovoljnim družinam nudil dvojni vir dohodkov za udobnost na račun številnih obžalovanja vrednih brezposelnih fantov in deklet. —cc.

Problem brezdomovinstva. Na 15. kongresu lig Društva narodov, ki se je vršil maja v Budimpešti, so delegatke ženske lige za mir in svobodo stavile na svet Društva narodov zahtevo, naj skliče konferenco vseh narodov, ki se jih tiče problem brezdomovinstva, da se za mednarodnim dogovorom reši to vprašanje. V brošuri o problemu brezdomovinstva, ki jo je Liga za mir in svobodo izdala septembra letos, je na podlagi poedinih primerov opisano trpljenje brezdomovincev: 1. Brezdomovinci ne dobijo potnih listov; zaradi tega posebno trpijo rodbine, ki so jih točile nove meje. 2. Grozi jim samovoljni odgon čez meje; poročajo, da so nekatere osebe do obupa pošiljali preko meje in spet nazaj. 3. Nimajo pravice do dela ali podpore brezposelnim, kar v mnogih primerih dejansko pomeni umreti od lakote. 4. Primorani so plačevati posebno zvišano šolnino za iznozemce; s tem je mnogim onemogočeno, da bi izobrazili svoje otroke. Dne 7. julija letos sta Emily Balchova in Eugenie Mellerjeva v imenu odbora za brezdomovince pri Ligi žen naročili ravnatelju pravnega oddelka pri DN Bueru in pravnemu svetovalcu tega oddelka resolucije, sklenjene septembra lani na mednarodni konferenci brezdomovincev. Oba moža sta z največjim zanimanjem in vidno simpatijo sledila izvajanjem Balchove in Mellerjeve.

Ruska centrala Zveze orehožnikov je sklenila, da ustanovi ženske brigade za boj proti veri. Žene naj bi zlasti stremele za osvoboditvijo otrok izpod vpliva cerkve. Vse gibanje se vrši pod protektoratom Leninove vdove.

Ali je vaša prebava v redu?

Zjutraj boste imeli normalno iztrebljenje, ako ste prejšnji večer vzeli 2-3 male dražeje

ARTIN

Vsebina škatlice za 3 Din zadošča za 4-6krat. 13926

Krznjeni plašči:

pristni murmel
„bisam“
„fohlen“

I. t. d. ter vsa modna krzna za ovratnike in obšive v veliki izbiri in solidnih cenah.

L. ROT

Ljubljana, Mestni trg števil. 9

MALI OGLASI

Služba dobi

Dekle

večje meštanske kuhinje, potrebuje gostov in vsega hitnega dela, takoj sprejem. Poudarimo, da ne gre za zlo zanesljivo, na oglasni oddelku »Jutra«, 53304-1

Službe išče

Vrtinar

star št let, oženjen, z dveletno prakso v vrtu, posebno verizan v gojnicu zelenjavi, dober lovec in čebelar, išče službo za takoj. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«, 53305-2

Zlatar. vajenca

spejme Kajo Dežič, zlatar, Ljubljana, Vidovanska c. št. 2. 52978-1

Natakarica

pridna in poštena, prosi službo. Gre tudi na delo. Poudarbo na oglas. oddelku »Jutra« pod »Oedna 53.

Trg. učenca

krepkega, prednost s par razredi meštanske šole, z oskrbo in hiši sprejemem tako v trgovino meštanskega blaga. Poudarbo na oglasni oddelku »Jutra« pod »sifro »Štiten 1009.« 53375-1

Pletilja

izorjena v vseh vrstah pletenin, išče službo. Naslov pove oglasni oddelku »Jutra«. 52987-2

Služba dobi

Dekle

pridno in pošteno sprejemem takoj k trem oesbam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 53336-1

Mlad sofer

več vseh popravil in vsjakine prost. Išče službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 53383-2

Vajenca

spejme Ivan Meglič, kjučavničarstvo, Ljubljana - Karlovska 22. 53408-1

Kot sofer

iščem službo. Vajen sem tudi popravil. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«

Kapital

RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
RO-LEX
KNJIGOVODSTVO

»Kartoteka«
Ljubljana
Selenburgova ul. 6.

Stanovanje

stanovanje
sobe in kuhinje takoj oddam v Mali vase št. 49 pri Ježici. 53334-1

Prodaj

Lovranski mroni

lavorjevo listje (Lorber) in vse drugo južno sadje. Nudi najbližnje Franjo Kinkela, Sušak. 53410-6

Oblacila

Skunks plašč

popolnoma nov za 4500 Din nasprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 53405-13

Lokal

Za mesarsko

oddam nov lokal na dobrem prostoru. Dopise na oglas. oddelku »Jutra« pod sifro »Dobra podružnica.« 53451-21/a

Gostilniški lokal

event. celo hišo oddam v najem v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 53397-19

Stanovanje

stanovanje
sobe in kuhinje, 6 sob, 1. etaža, v bližini mesta, išče zakonski par. Poudarbo na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Nava oprema.« 53406-21/a

Stanovanje

eno trosobno in eno enosobno za dve osebi oddam s 1. decembrom. Kodeljevo, Kitunova ulica št. 7. 53295-21

Stanovanje

1-2 sob in kuhinje, v bližini mesta, išče zakonski par. Poudarbo na oglasni oddelku »Jutra« pod sifro »Nava oprema.« 53406-21/a

Stanovanje

3-3 sob, iščem za takoj. Poudarbo na oglas. oddelku »Jutra« pod »Trgovca.« 53451-21/a

Stanovanje

2 sob in kuhinje, oddam na Vodovodni cesti št. 73. 53338-21

Sobico

premičeno ali prazno, s elektriko nazvevaljavo, oddam takoj poštini oesbi. ki je vse dan odsotna. Soba se lahko ogleda na Sv. Petra c. 71 od 10 - 11. in od 2. do 3. 53396-23

Lepo sobo

oddam na Rečjevi cesti 9 visoko pritličje, levo druga vrata. 53329-23

Lepo sobo

komfortno, oddam gospodini na Mestnem trgu št. 19/II. 53399-23

Sobo

v centru mesta oddam 2 gospodinska. — Naslov pove oglas. oddelku »Jutra«. 53454-23

Sobo

centralno kurjavo odda takoj gospodu Kurent, Vrtača, vila Costapararia. 53353-23

2 sestanovalki

sprejemem na Sv. Petra c. 43, pritličje. 53279-23

Posest

Krasno vilo

nanovo urejeno, z 3000 m² vrta ugodno prodam v Zg. Šiški (bivša Povžiševa vila). 53457-30

Obrt

Slike za legitimacije

dobih v 10 minutah pri fot. Joško Šmuc, Marjito trg 8 - vogal Wolfveje 304-30

Cnjene dame!

Za špeciarno, strokovno, solidno delo vaše garderobe povsah inozemskih žurnalnih vam jamči novotvorjeni damski atelje Jovanka Potočnik, izvežbane v inozemstvu, Mestni trg 5/II. Ceniki brezplačno.

Fotomaterska dela

kakor tudi vsa strokova dela naredi do sedaj naj bolje in najceneje foto graf Joško Šmuc, Wofveje ul. 12 in specialna foto-trgovina A. Šmuc, Marijin trg 8 - vogal Wolfveje ulice 1. 304-30

SPRETNEGA STROJNIKA

ki je dobro več v hantiranju stabilnih parnih strojev, lokomobil in električnih naprav, ISCEMO za veliko podjetje. Reflektanti naj naslovijo pismene ponudbe in prepise spričeval o dosedanjem delovanju s sliko na Jugosl. Rudolf Mosse d. d., Zagreb, Jelačićev trg 5, pod »Mašinst 4644.« 13895

ANDREJ SUTTER

lastnik gostilne in realitet

v petek, dne 13. novembra ob 1. popoldne po kratkem, potrpežljivo prenašanem trpljenju, previden s tolažili sv. vere, v starosti 84 let, mirno preminul v Gospodu.

Zemski ostanki dragega pokojnika bodo v ponedeljek, dne 16. novembra ob 3. popoldne v hiši žalosti blagoslovljeni in nato položeni k zadnjemu počitku v rodbinski grobnici.

Sv. maša zadošnica se bo brala v torek, dne 17. novembra ob 8. zjutraj v tukajšnji župnijski cerkvi.

Predragega pokojnika obdržimo v blagem spominu.

Konjice, dne 13. novembra 1931.

MAKS SUTTER, FRANC SUTTER, JOSIPINA OMERZU roj. SUTTER, otroci — FRIC in KURT SUTTER, ERIKA in RENATA OMERZU, vnuki in vnukinje — HELENA SUTTER, MICI SUTTER, DANIJEL OMERZU, sinah in zet, in vsi ostali sorodniki.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica števil. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, preduril in kreditni vsake vrste, eskompti in inkaso menic ter naka zila v tu- in inozemstvo safe - depozita itd. itd. itd.

Brzjavke: Kredit, Ljubljana. — Telefon št. 2040, 2457, 2548, Interurban 2706, 2806.

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.